

Jungshoved

Nr. 2 2023 - 20. årgang

Indhold	Redaktionen
Løst og fast..... 4	Knud Jacobsen, ansvarshavende
Junghoved før og nu 7	Tlf.: 22 21 55 25
Et sted på Junghoved..... 8	E-mail: knudjacobsen@gmail.com
Fugle på Junghoved..... 12	Hanne Rasmussen
Tiny Hose i Stavreby..... 14	Tlf.: 25 11 40 87
Et sted på Junghoved, Roneklint..... 14	E-mail: duevangen@gmail.com
Kunstnere på Junghoved.....16	Kirsten Thomsen
Fritidsfiskerne20	Tlf.: 41 41 43 75
Postbåden Røret23	E-mail: kirstenthomsen1@outlook.dk
Postbåden Rørets sejlplan..... 24	Sisse Siggaard Jensen
Derfor Junghoved..... 26	Tlf: 20 92 60 94
Ny gårdbutik..... 28	E-mail: sisse.siggaard@gmail.com
Traveturen Junghoved rundt..... 30	Mogens Jacobsen
Folkemarked..... 31	Tegninger: Lise Jacobsen
Sjov Sommer33-35	Opsætning: Henrik Hansen
Lokale energifællesskaber f.f..... 36	Forsidefoto: Henrik Hansen "Bøgedskoven"
Lokalforums økonomiske støtte44	Deadline for indlæg til næste nummer: 1. august
Lokalforum, naturudalget46	Konto: 6140 0004064737
Pensionistforeningen 47	Frivillige bidrag til bladet modtages med tak på konto: 6140 0004064737
Nyt fra skolen48	
Kirke og menighedsråd59	
Forening Norden51	
Nordlys.....52	
Kirke og menighedsråd55	
Kirken, Sct. Hans62	
Kirken, Sogneudflugter.....63	
Gudstjenester.....67	
Kalender.....68	

Synspunkter i bladet står for forfatterens egen regning og deles ikke nødvendigvis af redaktionen. Redaktionen forbeholder sig ret til at bearbejde og forkorte læserindlæg. Læserindlæg skal afleveres inden deadline og kan være skrevet i hånden, på skrivemaskine eller på pc. Billeder til indlæg skal være forsynet med tilladelse fra ophavsrettens indehaver.

Bladet udkommer i 700 eksemplarer og omdeles i midten af marts, juni, september og december måned. Bladet uddeles gratis til alle fastboende på Junghoved inkl. i Lundegård og i Skovhuse. Bor du uden for Junghoved, og vil du gerne have bladet tilsendt, koster det 325kr./ år for de fire numre.

Bladet udgives af Junghoved Menighedsråd, Junghoved Lokalråd og Styregruppen for Junghoved Skole. © Bladet Junghoved.

Danmark, nu blunder den lyse nat... det er det samme sceneri hvert år. Når solen står højest på himlen, bliver vi som forvandlede. Hvor vi i vintermørket skutter os, og mange bliver indadvendte, vender vi om sommeren ansigtet mod verden og hinanden. Vi suger livsglæde og energi af lyset.

Traditionen tro fejrer vi her på Jungshoved Sankt Hans aften d. 23.6. med bål på slotsbanken. Kl. 20 er der gudstjeneste, hvor den nye provst Jesper Larsen Svendsen er gæsteprædikant. Efter gudstjenesten er der kaffe og kage i Rejsestalden, og kl. 21.30 tændes bålet. Lene Gurskov skrev om aftenen sidste år: Det er meget stemningsfuldt, fjorden er spejlblank, og en flok stære kommer flyvende som en lille sort sol for at slå sig ned i rørskoven for natten. Det fås ikke bedre, vi ses til næste år.

Lokalforum inviterer til mange arrangementer i løbet af sommeren: cykeltur Jungshoved rundt, forskellige slags dans, folkemusik og fællessang, krible-krable-dag for børn og voksne og et stort Jungshoved Folkemarked 12. august 10-15 med lokale boder. Læs mere om de enkelte arrangementer på midtersiderne her i bladet og hold dig orienteret på Jungshoveds facebookside / Jungshoved.net.

Men sommeren er også de stille glæder som at ligge i græsset og se op i skyerne – så nyd din sommer, for lige pludselig går den på hæld.

Kontakt

Jungshoved Lokalforum	Steen Hansen	24 69 98 46
Jungshoved Menighedsråd	Kirsten Thomsen	41 41 43 75
Styregruppen for Jungshoved Skole	Lise Jacobsen	24 45 31 47
Vicevært for skolen	Niels Holger Wermuth	21 45 82 83
Jungshoveds Børn	Carina Hansen	24 84 85 14
Strandjagtforeningen	Morten Larsen	24 83 97 76
Pensionistforeningen	Holger Christensen	28 89 58 13
Fritidsfiskerforeningen	Gert Jensen	40 40 91 70
Forsamlingshuset	Morten Larsen	24 83 97 76
Biblioteket, Jungshoved Skole	Lene Gurskov	23 70 83 01
Bladet Jungshoved Omdeling	Poul Reiter	42 45 53 14
Kontakt til lokalpolitiet	Henning Delf Nissen	40 38 39 81
Sognets hjemmeside	jungshovedkirke.dk	
Forsamlingshusets hjemmeside	jungshovedforsamlingshus.dk	
Jungshoved miljøgruppe	jungshovedmiljoegruppe@gmail.com	
Hjemmesideredaktionen e-mail	redaktion@jungshoved.net	
Lokalrådets hjemmeside	www.jungshoved.net	
e-mail:	jungshoved.lokalforum@gmail.com	

Delebussen Frøen bestilling:

(Ma-Fr fra kl. 9 og kl 13) 60 52 78 89 | Frøens administration www.jungshoved.net/delebus | e-mail: froepasser@gmail.com | Eller ring til Henning Delf Nissen 40 38 39 81 eller Jørgen Svendsen 53 80 28 56

LØST OG FAST

Som et sikkert forårstegn har Sofus Hansen igen sat de 20 fuglebænke op på deres pladser rundt på hele Jungshoved, og Lissi Henriksen har frisket dem op med maling.

De oprindelige skilte med bænkenes fuglenavne og giverne af bænkenene er blevet udskiftet. Sol og vejr havde gjort dem nærmest ulæselige. De nye skilte, som er indkøbt med støtte fra Vordingborg Kommune, skulle være langtidsholdbare.

-0-

Lokalforum holdt affaldsindsamling, søndag d.26.marts, med 15 deltagere. Der blev samlet affald på 10 ud af halvøens 20 ruter. I alt 51 kg og 59 dåser, mindst 100 stk. slikpapir, chipsposer og fastfoodemballage og mere emballage fra cigaretter og nikotintyggegummi end tidligere.

TAK for hjælpen til deltagerne.

Nedbrydningstider

En nedbrydningstid angiver, hvor lang tid det tager naturen i Danmark at nedbryde/opløse et stykke affald. Døde dyr, madrester (fx æbleskrog): 2 uger

Bananskræller og hundeefterladenskaber: 2-5 uger

Aviser: 3 - 12 måneder

Ispapir: op til 2 år

Cigaretskod: 1 - 5 år

Tyggegummi: op til 5 år

Ispinde: op til 10 år

Kapsler: op til 100 år

Plastikposer: op til 500 år

Plastikflasker: op til 500 år

Aluminiumsdåser: op til 500 år

Flasker og glas: op til 1.000.000 år

-0-

Hej Knud. Håber det gik godt med affaldsindsamlingen???? Jeg vil lige promovere, at jeg samler/skifter 8 sække a 25 kg nede ved Bønsvig Strand!! Om året!!! Og det er jeg stolt af!!!

Hilsen Morten Larsen, Bønsvig Strand

Fra Poul Reiter har vi modtaget disse fine billeder af nogle flotte dyr udskåret i træ, som Poul mødte en dag på Lupinvej.

Det er dejligt at se, at bladet også læses grundigt af det unge publikum.

-0-

Sjællandske Nyheder skriver d. 11.april, at Vordingborg Kommune modtager 116 millioner kroner fra Miljøstyrelsen til at omlægge 908 hektar lavbundslande. Pengene skal bl. a. bruges til kompensation til ejerne af de 8 udpegede lavbundsområder. Omlæggelsen af de 908 hektar vil være til stor gavn for klima og natur. Et af de udpegede områder er et område på Stavreby Lyng i Jungshoved. Charles Rasmussen skrev i sine barndomserindringer om området. *"Dengang var Staureby Lyng et stort naturparadis med et enormt stort fugleliv. Der var forskellige arter andefugle, gråænder, skeænder, krikænder, og der var vadefugle, strand-*

skader, viber, bekkasiner, og så var der i hundredvis af lærker og gulspurve og mange andre slags. Om sommeren lå lyngen som et rødt skinnende tæppe, så langt man kunne se..... Men så i 1932 skete katastrofen. Nysø gods solgte lyngen til Hans Peder Hansen, Stenstrup, som havde planer om at opdyrke lyngen og antog et selskab, der havde store effektive maskiner. På kort tid var lyngen fræset ud til det rene støv, og siden blev der drænet, og Staureby Nygård blev bygget, og dermed et stykke natur totalt ødelagt."

-0-

Stina og Torben Møllenbach har gennem en årrække inviteret sognets beboere på teaterture til København. Årets teatertur gik i år til Skuespilhuset til forestillingen - "Ikke noget Pis". Forestillingens fem mand høj gav os

et herligt, sjovt, krøllet, sårbart og rørende bud på manden af i dag. Stor skuespilkunst i næsten to timer uden pause. På busturen t/r opvartede Stina og Torben de 48 deltagere med sandwich, øl og vand og ikke at forglemme også med slikdåsen. Stor tak til Stina og Torben for en dejlig tur.

-0-

Siden marts har bladet modtaget 4170 kr. i frivillige bidrag. Bladet har nu så god en økonomi, at udgivelsen af bladet er sikret i resten af 2023. Vi siger tak for de mange bidrag. Det har været en stor opmuntring.

Knud Jacobsen

-0-

Jungshoveds gl. brandsprøjte. Læs mere side 10

Jungshoved før og nu

Gymnastik på Jungshoved i 60'erne

Jeg begyndte at gå i skole i august 1960. Det var i Roneklint Forskole. Da vi nåede til sidst i september, begyndte flere at snakke om, at de skulle gå til frivillig gymnastik på Jungshoved Skole. Det kunne jeg også godt tænke mig. Min mor havde spurgt mig året før, om jeg ikke ville gå til gymnastik. Det ville jeg ikke. En legekammerat, som selv

gik til gymnastik, havde fortalt mig, at man fik så ondt af at gå til gymnastik. Min mor havde været en flittig gymnast i sine unge dage. Jeg blev også selv rigtig glad for det. Jeg gik til gymnastik til jeg var ca. 20 år. Derefter gik jeg til svømning i 28 sæsoner. Nu har jeg gået til gymnastik i Ældresagen i 5 år, og det nyder jeg meget på min ældre dage.

Merete Larsen

Et sted på Jungshoved (40)

Byer på Jungshoved

Landsbyen Stenstrup er en af de mindre byer på Jungshoved. Byen ligger ca. midtvejs mellem Jungshoved By og byen Øen Smidstrup. Inden den tidligere amtsvej, "Den nye Vej", mellem Tjørnehoved og Stenstrup blev indviet i 1954, gik det meste trafik fra Jungshoved og vestpå gennem Stenstrup by. Mange foretrækker i dag stadig at køre gennem byen på vej til Præstø. Byen ligger i læ bag en bakke, der med sine 18 m. o. havet er sognets højeste punkt. Her tronedede tidligere en gravhøj på bakkens top. På en bakke nordøst for byen er der fundet flere rester af grav-og bopladser fra stenalderen 4000-1700 f.Kr. I stenalderen strakte havet sig med et løb,

fra det vi i dag kender som Præstø Fjord, ind under bakken nordøst for Stenstrup. Det er i det løb, Ambækken nu løber. Nærheden til havet gav de første mennesker i området gode muligheder for fiskeri og sejlads, og bakken gav dem læ med godt udsyn mod vest. Navnet Stenstrup kan føres tilbage til Stienstrup i 1610. Navnet betyder – "Stens udflytterbebyggelse" el. " Udflytterbebyggelsen ved de mange sten". Det er endelsen -rup, der fortæller, at byen er en udflytteby, som folk er søgt hen til for o. 1000 år siden, når pladsen var blevet dem for trang i de ældre og større byer i området. Endelsen -rup i bynavnet stammer fra -torp, der betyder lille bebyggelse. I 1682 bestod Stenstrup af 8 større eller mindre gårde med et

Bakkely

Landsbysmedjen

hartkorn på 32,23 *. Landsbyen blev udskiftet i 1791, hvor to af de oprin-

Vandværket

delige gårde blev flyttet omkring 1 km mod øst – i dag Maglehøjgård og Stenslundegård / Præstøgård. Samtidig blev en gård i byen nedlagt. Byen består i dag af 4 større og 1 mindre gård - Stenstrupgård, Vangsgården, Solhøj, Toftegård og Bakkely. Stenstrupgård er byens ældste gård, dateret til 1790. Gården havde tidligere sit eget gårdmejeri med et flisegulv, som man mener stammer fra det nedrevne Jungshoved Slots riddersal. To af byens gårde har solgt jorden fra, og to af de resterende gårde dyrkes p.t. af andre gårde på Jungshoved. Foruden de 5 gårde består byen af 8 huse, en landsbysmedje, som blev nedlagt i 1965 og et vandværk, som blev nedlagt i 2018. Vandværket med vandtårn var opført i 1916 som Jungshoveds første vandværk. Indtil 1925, hvor der kom elektricitet til Jungshoved, blev det drevet af en vindmølle. Bygningen, som er placeret tæt ved sognets højeste punkt, er stadig bevaret. Et af byens huse blev opført af Frederik d.4. i 1722 som en ud af 240 skoler for almuens børn. Skolerne var en gave fra kongen til børnenes fædre, der skulle stå til rådighed som soldater i kongens hær. Deraf navnet rytterskole. De 240 skoler var forløberer for den danske folkeskole. Bygningen fungerede indtil 1923 som en 7 klasses skole og indtil 1956 som forskole, hvorefter den blev solgt til privat beboelse. Nogle hundrede meter fra byen på Smidstrupvej 51 var der indtil 1970 en købmandsforretning. Et mindre

Saddelmagerhuset

ældre hus ved byens gadekær var tidligere bolig for byens saddelmager. I 1971 blev det købt som feriehus. De øvrige huse i byen er opført fra 1917- 1966. Et hus og en gård har flexstatus (ikke bopælspligt). Byen har beboere i alle aldre, for tiden 6 børn og 27 voksne. Byen er blevet meget multikulturel, 5 af byens indbyggere er opvokset i udlandet, 4 har boet i udlandet i en længere periode, 1 har boet i Grønland og 2 har fast adresse i USA. Byen er som de øvrige byer på Jungshoved blevet til en pendlerby, hvor beboernes arbejdspladser er fordelt over det meste af Sjælland. Enkelte har i dag helt eller delvis hjemmearbejdspladser. Gadekæret, som ligger midt i byen, har i århundreder været en vigtig del af landsbyens liv. Her vandede bønder-

ne deres husdyr, og her rengjorde man gårdens redskaber efter endt arbejdsdag i marken. Her blev tøndere lagt i vand for at tætte dem, her kølede landsbysmeden det gloende jern, når han var færdig med at bearbejde det, og her hentede man vand til at slukke ildebrande. På pladsen foran gadekæret stod tidligere en bygning, hvor sognets vejtrømler og brandsprøjte var parkeret. Brandsprøjten blev sidst anvendt ved den store gårdbrand på Jungshovedgården i 1947, og gadekæret blev sidst brugt som branddam ved de to brande på det nedlagte Jungshoved Mejeri i 1980 og - 81. Sognets gamle brandsprøjte kan nu ses i samlingen af gamle sprøjter på Dansk Brandværens Historisk Museum i Præstø. Gennem alle tider har landsbyens gadekær

Rytterskolen

været byens mødested. Her mødes de voksne til en snak, og børnene leger ved gadekæret, fisker med net eller løber på skøjter. Her tændes byens juletræ med dans, sang og musik om træet, og her holdes byfest omkring det faste bord og grillen. En tradition som man har holdt i hævd ubrudt i henholdsvis 34 og 44 år. Hver sommer kåres byens dartmester og de to petanquemestre. Landsbyens beboere har igennem årene lagt forårsløg i plænen og planter hvert år sommerblomster i blomsterkummerne. I gadekæret er der en rig flora og fauna, som er beskrevet med tegninger og tekst i byens opslagsskab og infoskab. I infoskabet finder man desuden kort med forslag til ture i området. Stedet bliver besøgt af mange gæster på tur. Ved en skovbevokset tidligere mergelgrav ud for Stenstrup er der opsat en mindesten. I øvrigt Jungshoveds eneste mindesten. Torben Dinesen fortæller i en artikel i bladet Jungshoved, at det var hans far, Ove Dinesen, der opsatte stenen i 1945. Stenen bærer indskriften: "V VI SKAL VÆRE FRIE MÆND V". V står for Victory. I samme artikel fortæller Torben Dinesen om de 4-5 bomber, der faldt på marken syd for Jungshovedvej d. 12. september 1941 kl. ca. 4.00. Bomberne faldt på et ubebygget sted på marken mellem Stenstrup og gårdene på Hovmarken. Det var en engelsk bombemaskine, der antageligt efter et bombetogt over Tyskland var på vej hjem, og formodentligt blev forfulgt af tyske fly. For at lette

lasten på flyene, valgte besætningen i den engelske maskine at kaste bomberne på den ubebyggede mark langt fra huse og gårde. I mange år troede jeg, som mange andre på Jungshoved, at det dybe hul i mergelgraven var fra nedslaget af de 4- 5 bomber. Det er det så ikke.

Knud Jacobsen

*Hartkorn(hkt.) var en beskatningsenhed for jord, baseret på jordens ydeevne, oprindeligt i hartkorn= hårdt korn (rug og byg). Jo bedre bonitet (jordens kvalitet) jo højere hartkorn. Hartkornsskatten har været anvendt fra 1662- 1926. På det sydlige Sjælland gik der i 1682 ca. 4,4 tdr. land til 1 td.(tønne) hkt. (1 td. land = 5.516,224 m2)

Kilder: Stednavne, Sydlige Sjælland af Svend C. Dahl.: " Fra fæste til fritid" af Niels Østergård, og en lang række artikler fra bladet Jungshoved. Læs mere i tidligere numre af bladet Jungshoved om byen Stenstrup på www.jungshoved.net Gårdmejeriet på Stenstrupgård: nr. 1 2006 Stenstrup vandværk: nr. 2 2016 Med Holger på farten: nr. 2 2007 og nr. 4 2013 Rytterskolen i Stenstrup: nr.2 2019 Bombehullet ved Stenstrup: nr.2 2006 Læsserampe ved Stenstrupgård: nr.4 2014 Den nye vej fra Stenstrup til Tjørnehoved: nr. 4 2018

Gadekæret

Gulbug, Foto Søren Vinding

Fugle på Jungshoved.

Nu når vi har passeret 1 juni, tænker de fleste nok, at vores trækfugle for længst er ankommet. Men flere af vores sangfugle ankommer faktisk først i løbet af maj måned. Enkelte efternølere endda i de første juni dage. Hvis man udelukkende ernærer sig af insekter, og specifikt flyvende insekter, er man meget afhængig af lunt vejr og lange dage. De flyvende insekter er kun talrige i temperaturer over 10 grader, så flere dages træk med koldt og blæsende vejr i det tidlige forår kan derved være fatalt for langdistance trækkerne, som sangerne overvejende er. Det er også vigtigt, at fuglene er i god stand, når deres territorium-erobring og yngletid starter. Det hele skal foregå i en vis fart. Der skal dates, parres, ruges, fodres og en selvstændiggørelse af ungerne, på næsten kun tre måneder. Det er især en lille gruppe af sangfugle, jeg skriver lidt om. Egentlige san-

gere, bliver denne fuglegruppe også kaldt. Svaler, mursejlere, fluesnapper og visse større fugle, bruger nogle af de samme strategier men hører ikke til denne gruppe. De mest almindelige er: havesanger, gulbug, tornsanger, munk, gærdesanger, løvsanger og gransanger.

De enkelte arter foretrækker hver deres vegetationstype. Dette er typisk for fugle, der ernærer sig af nogenlunde den samme føde. De udnytter hver deres niche af landskabet uden at konkurrere unødigt med nærstående arter. Har forsøgt at lave en nøgle til de forskellige havebiotoper: Åbne haver med buske og lave træer: gærdesanger og tornsanger. Mere tilgroede haver med større træer og "underskov" hassel buske: f.eks: munk, havesanger, gulbug og gransanger.

Store haver (park-agtige) med både åbne områder og spredte bevoksninger, der har lidt skovkarakter: alle de

Gærdesanger, Foto Marco Møller

nævnte arter men af og til også løvsanger.

Husk! Jo mere varieret din have er, jo mere mangfoldig vil fuglelivet også være. Og hvis den samtidig består af hjemmehørende planter, lidt rod i hjørnerne med dødt vegetation osv., kan det blive en hel Noahs Ark.

Sangere skal bestemmes på sang eller stemme. De er svære at bestemme lige i felten, da de alle er små fugle (som en musvit eller mindre) med brunlige dragter og lever en skjult tilværelse, hvor de vimser rundt i krat eller tætte kroner. Der findes et hav af gode apps på nettet, hvis man ikke i forvejen er bekendt med deres sang og stemme.

Vi har jo stort set alle slags haver på Jungshoved. Små eller store, og nogle steder helt parkagtige. Faktisk er haver meget biodiversi, og langt artsrigere end en almindelig skov eller eng. Man kan jo som bekendt gøre sin have meget naturvenlig, med hvordan man indretter den, så den kan tiltrække rigtig mange fugle. Man får ikke flere arter til at yngle ved at fod-

Tornsanger Foto, Marco Møller

re året rundt, tværtimod. Faktisk skævvrider man artssammensætningen ved at tilgode de arter, som kan leve af fedt og frø året rundt, og som ikke bruger en masse ressourcer på at flyve til syden. Vintrene bliver lunere, imens at tørke florerer mange steder sydpå. Det er lidt som at dyrke gulerødder eller en græsplæne, giver man meget gødning, får man få arter, der til gengæld er talrige og velnærede. Det udkonkurrerer så arter, der ikke konkurrerer på væksthastighed eller er opotunister. Specialisterne er desværre i tilbagegang, da vores natur bliver mere homogen. Det er en klassisk udvikling i naturen og en af grundene til, at biodiversiteten i de vilde dyre- og planterige har det så svært i vores tid.

Men hvis du vil det vilde fugleliv og sang, så tænk på det, når du indretter din have. God fornøjelse.

Sune Madsen

STØT BLADET

Store som små bidrag modtages med TAK
Konto nummer: 6140 0004064737. Skriv
BIDRAG på indbetalingen.

Tiny Barn House – 1. del af en drømmehistorie

Stavreby har draget os! Vi har i flere år kigget på store og små ejendomme, mere eller mindre forfaldne, og lavet drømme om hestehold, økologisk gartneri, garnspinderi m.v. Som årene er gået, er drømmen om den store gård og de økologiske grøntsager blevet til et tiny house i landlig stil og to bede med krydderurter. Det er det, man ser begyndelsen til på Stavreby Strandvej 34 A.

Drømmehuset har I måske set en model af, da vores byggetilladelse var i høring. Her er det:

I har sandsynligvis også set, at det kun er fundamentet, der står der. Vi

har brugt over et år på at få fældet træer og selv ryddet op, og vi er glade for den nysgerrighed, interesse og hjælp, vi har mødt fra naboer og forbipasserende. Vi har også brugt tid på at få landzonetilladelse og byggetilladelse og forskellige dispensationer, fordi det er svært at opfylde alle bygningsreglementets krav i et minihus. Vordingborg kommunens medarbejdere har hver gang været lyttende og hjælpsomme, men ting ta'r tid!

Vores tanker er minimalisme og bæredygtighed. Huset bliver af træ og med ståltag, så taget ligner den nærmeste store lade. Der isoleres med træfiber. Husets grundareal er ca. 45 m² og der bliver et lille bryggers i indgangen, et minibadeværelse, en hems og så et "stort" rum, hvor et hjørne er køkken. Kan vi ikke få plads til at lave ordentlig mad, har vi allerede spist flere gange på Muldiverset, som virkelig kan lave mad! Her har fru en også været klar med en kop kaffe i de hyggelige lokaler, når vi var udmattede.

Vi vil helst bruge lokale håndværkere og Thorkild fra Præstø VVS har allerede været i gang til vores meget store tilfredshed. Fundamentet er støbt af Poul Freitag A/S som sprang til med kort varsel, da vores entreprenør ganske uventet faldt død om. Om et lille øjeblik går tømmerne fra firmaet Wium i Køge i gang.

Vi har selv tegnet huset, men da ingen af os har særlige forudsætninger, har arkitekt Jonas Bengtson fra Corehome fået vores hjælpeløse streger til at blive en arkitekttegning.

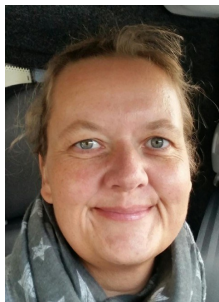
Herunder ser I os, Inger og Dirk i fuld sving og i næste nummer af Jungshoved bladet håber vi at kunne skrive om rejsegildet!

Inger Høedt-Rasmussen

En samtale med keramikker

Tine Bech-Willumsen

En februardag, hvor solen skinne-
de fra en skyfri
himmel, besøgte
jeg Tine, som bor
på Jungshovedvej
70 med sin kone
og 3 hunde. Tine
er keramikker og
således del af en

håndværkstradition, udviklet over
rigtig lang tid, for keramik har været
og er en vigtig del af vores kulturhi-
storie såvel som vores dagligdag. Me-
get tidligt begyndte man også at lave
sten- og lertøj, som opfyldte mere
end rent funktionelle formål.

Tine er med i Jungshoved kunstner-
gruppen, og her præsenterer hun sig
selv:

*Jeg er uddannet på seminariet for
kunst og håndværk i Kerteminde
(1997-2000), og har været en skolepe-
riode på pottemagerskolen i Sønder-
borg. Siden 2001 har jeg haft eget
værksted. Jeg arbejder hovedsagelig
med stentøjsler, og laver både brugs-
ting og pynteting. Inspiration og ideer
kommer fra livet og dagligdagen.*

Tine har indrettet sig i et par skur-
vogne, hvoraf det ene er salgslokale,
og i ovnhuset, som er ved at blive
bygget ud og om til et mere velfunge-

rende værksted. På grunden står og-
så en stor skibscontainer, hvor mate-
rialer bliver opbevaret.

Tingene står tæt alle vegne, for det er
nødvendigt med et varelager af en vis
størrelse til brug for de mange kunst-
håndværkermarkeder, som Tine del-
tager i, og til de weekender hvor der
åbnes for salg fra skurvognen. Der er
så meget ballast i værkstedsskurog-
nen, at Tine kan være helt bekymret
for, om bunden braser sammen en
dag.

Vores samtale starter i værksteds-
skurvognen, og Tine viser ting frem
og fortæller om de forskellige stadier
i processen. Jeg ser det rå stentøjsler,
som stort set ikke skal æltes, men er
lige at gå til. Leret købes i pakninger
af 10 kg og kommer fra Tyskland. Det
er af høj kvalitet og er rensat for
urenheder. Tine forklarer at forskel-
len på lertøj og stentøj er, at stentøj
er frostbestandigt, mens lertøj er
langt mere porøst. Stentøjsler er højt
brændt og opvarmes til omkring
1250 grader, mens lertøj af blå- eller
røddler, bliver brændt ved omkring
1025 grader. Der sker så det ved
stentøjsler, at ved omkring 1100 gra-
der, så sinder leret, dvs. at det luk-
ker, så det ikke kan suge fugt, og der-
for kan det tåle både frost og opva-
skemaskine.

Leret er et stærkt materiale, som kan
formes med de bare hænder, der er
ingen afstand, man begraver bare
hænderne i det. Vi har alle prøvet at

forme en klump ler. Som man kan se ud fra Tines værker, er arbejdet med leret en leg med tekstur, form og struktur, idéens lethed mod lerets tyngde, der er så mange muligheder for at bearbejde det. Nogle af tingene bliver støbt i egne tilvirkede forme, lavet af gips. Andre ting er frihåndsarbejder (billede af det blå græskar). Nogle forme kan bruges til forskellige ting på én gang. F.eks. kan formen til de spidse juletræer også være formen til en vase. Der er også mere pudsige ting, f.eks. er der en del spøgelser på hylderne, for som Tine siger, *alle huse har et spøgelse*.

Tine bruger også meget tid på at undervise. For tiden har hun 3 hold, som undervises på skolen, men hun bliver spurgt 1-2 gange om ugen, om hun har hold med ledige pladser. Tine siger, *jeg er ikke sådan en underviser der har opgaver kursisterne skal lave. Jeg tager noget med en gang i mellem for at give dem nogle ideer. Ellers er jeg til rådighed og forklarer hvordan jeg ville gribe noget an, når de kommer med en idé*. Nogle laver skulpturer, andre fade, skåle, kopper, krus og tallerkener. I undervisningen arbejder man med pladeteknik (ler i plader), modellering og pølseteknik. Der bruges ikke tid på at

lære at dreje, for den teknik tager lang tid at lære for kursisterne i forhold til succesoplevelsen af det færdige resultat, når man nu kun har undervisning en gang om ugen. Tine demonstrerer, hvordan man af en plade ler kan lave en skål ved at forme det rundt om f.eks. en halvkugle, som derefter trykkes ned i en skumgummimadras. Inden da kan man have dekoreret fladen med et mønster, og Tine viser forskellige rullepinde med mønstre, som hun køber rundt omkring i verden. Man kan også trykke f.eks. et stykke blondestof ned i leret og få mønstret ind i det, som man vil lave. Tine fortæller om, at der er sket en kæmpe udvikling i denne teknik, efter at 3D printning og laser skæring er opfundet.

Så skal de forskellige ler arbejder tørre inden de skal brændes, 1. gang uden glasur. Man kan mærke om leret er tørt nok, for der må ikke være fugt eller kulde i det.

Glasuren er et helt kapitel for sig, og ved den store ovn er der poser med glasurfarverne i pulver samt prøver på de forskellige farver og virkninger. Tine bruger udover den store ovn også den såkaldte Raku teknik, som er en gammel asiatisk keramik tradi-

tion. Efter glaseringen brændes det i en raku ovn, som er en olietønde med en gasbrænder for enden. Temperaturen skal op på mellem 800 og 1000 grader og glasuren er nu smeltet og er nærmest hvidglødende. Så er det tid til at slukke og lægge hver enkelt ting over i noget brændbart materiale, Tine bruger træspåner, som forhindrer ilten i at komme til. Leret

bliver nu sodet, der hvor det ikke har fået glasur og glasuren krakelerer som følge af den bratte temperaturændring. Til sidst skal hinden med sod fjernes. Raku brænding er meget uforudsigeligt og bliver aldrig en rutine. Den bruges kun til pynteting, da metoden ikke er fødevareregnet.

Udviklingen i pottemagerfaget har i mange år været sådan, at de store firmaer som Den Kongelige Porcelænsfabrik, får lavet deres ting i udlandet, dvs. en slags industriproduktion, hvor leret kommer ind i den ene ende og kører på transportbånd gennem de forskellige processer, til det færdige produkt kommer ud i den anden ende. Men det håndlavede, det hånddrejede, eksisterer heldigvis stadig, og denne sideordning eksisterer f.eks. i Tunesien, hvor Tine har set, hvordan f.eks. fliser laves maskinelt, mens man andre steder i Tunesien fylder en ovn med håndlavede

ting. Det tager en uge at varme ovnen op og en uge at køle den ned efter brænding, før tingene kan tages ud. Så hvis man går efter det håndlavede, skal man finde de små pottemagere og keramikere rundt om i landet.

Denne maskinelle produktion kan man mene er en lidt trist udvikling, men heldigvis er der i disse år en ny trend, hvor især unge indkøber nyt og stamper gammelt op på loppemarkeder og kappes om at servere mad på den mest unikke ler tallerken. Ler er ikke længere forbeholdt formningstimen og 70'erne brun æstetik. Keramik hitter både på Instagram og på alverdens aftenskoler, måske fordi vi i en flygtig tid længes efter noget autentisk og sanseligt. Og i vores digitale tidsalder er det dejligt at arbejde med noget, der udmønter sig i et helt konkret færdigt produkt. At arbejde med ler kan være ren mentalhygiejne.

Kunstmuseet Clay på Fyn er sat i verden for at fortælle om ler, og Guldagergård på Sjælland er et internatio-

nalt anerkendt udstillingssted og en slags refugium for arbejdende keramikere. Fascinationen af leret som materiale i kunsten er en af tidens mest markante tendenser på kunstscenen både i Danmark og internationalt.

Rundvisningen og samtalen er til ende, og jeg er blevet meget klogere på hvordan man fremstiller stentøj og de mange muligheder som kan ses på hylderne i Tines værksted og salgsløkke – og som hun siger: *det er ikke ideer jeg mangler – men tid!*

Tak for snakken, Tine

Kirsten Thomsen

Tbwillumsen@mail.dk

FB: TBW Keramik & Smykker

Instagram: tinebechwillumsen

Fritidsfiskerforeningen Bøgestrømmen/Præstøfjord fortsætter ufortrødent

Som mange andre har Fritidsfiskerforeningen Bøgestrømmen/Præstøfjord også kørt på nedsat blus under Corona epidemien; men vi deltog dog i Havnens Dag i 2022 i Stavreby Havn, og vi synes, at det var en meget vellykket dag med mange fremmødte, hvoraf flere meldte sig ind i foreningen. Og når du læser dette nummer af Jungshoved Bladet, har det forhåbentlig igen i år været en dejlig dag i Stavreby Havn d. 10. juni, hvor vi også har deltaget i Havnens Dag 2023.

Fiskeriet de senere år efter både fjordrejer og især ål, der som be-

kendt stort set er den eneste fisk, der fanges her i området, har været rime- ligt godt, og vi så frem til gode fangster i både rejegarn og åluser i 2023; men i december sidste år fik vi en meget nedslående "julegave" fra EU.

Dårlig nyt for ålefiskeriet

Efter et møde i Bruxelles for Fiskeriministrene i EU d. 10.-13. december 2022 blev der fastlagt et generelt forbud mod rekreativt fiskeri efter ål i hele EU, foreløbigt gældende for 2023; men mange forventer, at forbuddet vil blive forlænget. Der er også indført visse begrænsninger i ålefiskeriet for erhvervsfiskerne, men indtil videre vil der fortsat være ål i forretningerne.

Forbuddet har overrasket mange fritidsfiskere, da der siden 2007 har eksisteret en forvaltningsplan i EU for ål, som bl.a. indebærer en halvering af ålefiskeriet. Danmark har fuldt og helt levet op til handlingsplanen; mens det har knebet lidt i andre EU-medlemslande.

Det er en politisk beslutning, som måske kan undre, da nogle danske forskere siger, at ålehandlingsplanen virker, og at det forekommer, som om ålebestanden vokser. Andre forskere i EU siger, at nok har ålen det ikke decideret godt, men den er ikke udrydningstruet.

En kulturarv under pres

Husbehovsfiskeri, der i dag stort set kun udføres af fritidsfiskere, har eksisteret i flere århundreder i Danmark og de øvrige Østersølande. Fangsten har indgået som en del af en selvforsyningskultur – en levende kulturarv der i dag er under stærkt pres fra den industrielle fødevarerproduktion samt færdigretter og måltidskasser, der leveres direkte til køkkenbordet.

Men mange fritidsfiskere ønsker meget gerne fortsat at være en del af forsyningskæden ”fra Fjord og Sund til Bord og Mund” eller på godt jysk ”fra æ Haw te æ Maw”.

Ålefiskeriet er en af grundstenene i det rekreative fiskeri i Danmark, hvorfor et fremtidigt totalstop i vid udstrækning vil lukke for den form for fritidsfiskeri. Og der er ingen tvivl

om, at det også vil have indflydelse på mange af vores småhavne, som f.eks. i Stavreby. Man må forvente, at de små fiskebåde og joller på sigt vil forsvinde og med dem noget af livet i havnene.

Lokalt engagement – national indflydelse

Beslutningen om at indføre et forbud mod ålefiskeri er en beslutning, hvor ingen af parterne, hvad enten man er for eller imod, har sikre informationer om, hvordan det egentlig står til med ålebestanden.

Men mange som f.eks. Danmarks Naturfredningsforening ønsker et totalstop for ålefiskeri.

Fritidsfiskere ønsker også at beskytte naturen, herunder den blå natur; men er der nu også behov for en så drastisk beslutning som et totalstop for rekreativt fiskeri efter ål i EU?

Det spørgsmål vil i den kommende tid blive indgående diskuteret i en række EU-medlemslande. I Danmark vil diskussionerne ud over en eventuel offentlig debat primært foregå i en række udvalg under Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri samt Miljøministeriet, f.eks. i Saltvandsudvalget, § 7-udvalget og i Overvågningsudvalget. På basis heraf vil den danske position blive fastlagt forud for de kommende forhandlinger blandt EU landenes Fiskeriministre og efterfølgende beslutninger om

ålefiskeriet.

Vores landsforening, Dansk Amatørfiskerforening, sidder med i disse udvalg for at tale vores sag.

Der findes to landsforeninger af fritidsfiskere, der sammenlagt har ca. 4.000 medlemmer, hvoraf vores lokalforening har de 50. Og jo flere medlemmer, jo stærkere stemme har man selvsagt i debatten.

På vores seneste Generalforsamling var opfattelsen, at jo tættere foreningen er på lokale fritidsfiskere, jo større sandsynlighed er der for at fastholde medlemmerne og for at rekruttere nye medlemmer. Derfor var der enighed om at forsøge at fortsætte Fritidsfiskerforeningen Bøgestrømmen/Præstøfjord i stedet for at lægge den sammen med enten Næstved eller Lolland Falster, hvorved vi jo ville miste en meget stor del af det lokale islæt.

Den nye Bestyrelse

På Generalforsamlingen d. 20. april 2023 blev der valgt en ny bestyrelse, som består af:

Bjarne H. Sørensen, Formand (valgt for 1 år); Gurli Torstensson, Kasserer (valgt for 2 år); Rene Bonde, Bestyrelsesmedlem (valgt for 1 år); Lars Olsen, Bestyrelsesmedlem (valgt for 1 år); Niels Holger Wermuth, Bestyrelsesmedlem (valgt for 2 år); Diana Wermuth, Bestyrelsessuppleant. Lars Katzeff, Revisor; Jens Ottosen, Revi-

sorsuppleant.

Bestyrelsen vil gerne takke den tidligere Formand Bjarne Nielsen for hans mangeårige indsats for foreningen. Selv om Bjarne ikke længere har fast bopæl i vores område, fortsætter han heldigvis som medlem af vores forening, og hans erfaring og netværk kan fortsat komme os til gode. Bjarne er bl.a. medlem af yngeludvalget, der står for åleudsætning i Danmark samt Landsforeningens repræsentant i Friluftsrådet.

Vedrørende udsætning af åleyngel blev der på landsplan udsat 130.000 ål sidste år, hvoraf 18.000 blev udsat i vores nærområde, nemlig i Storstrømmen og Grønsund.

På trods af de svære vilkår for det rekreative fiskeri, der eksisterer for øjeblikket, er det vores håb, at vi kan fastholde et fællesskab og godt kammeratskab blandt foreningens medlemmer. Forhåbentlig kan foreningen være medvirkende til at holde liv i fritidsfiskeriet ved at stå for nogle gode arrangementer, sammenkomster og diskussioner, som medlemmerne bakker op om.

På vegne af Fritidsfiskerforeningen/
Bjarne H. Sørensen

Var det noget med en hval-safari?

Eller bare en cykel-og sejltur forbi Sandvig?

I den forestående sejladssæson føres sejladspanen for "Postbåden Røret af Nyord" tilbage i retning af sit udgangspunkt. Og hvad er det? Jo, at give beboerne på Jungshoved-halvøen, på Nyord og Ulvshale på Møn rigtig mange udflugtsmuligheder deriblandt for cyklister, som både kan lide lange og korte ture.

Postbåden Røret har rutefart tre dage om ugen i ugerne 27-31 og to dage ugentligt i uge 32 -33 – alle ugerne med mange anløb i Jungshoved Kirkehavn og Stavreby. Som noget nyt vil Røret anløbe Sandvig havn om søndagen på vej fra Stavreby til Nyord ved middagstid og i modsat retning om eftermiddagen, så folk kan komme tilbage.

Herved kan folk altså tage med båden, f.eks. med deres cykel, og cykle fra Sandvig ud i Sydsjælland og hjem eller tage skibet tilbage senere. Eller folk fra Jungshoved-halvøen kan nå at cykle fra Nyord til Stege, spise frokost, eller bade ved Ulvshale, og køre tilbage og nå båden fra Nyord havn retur.

De, der hellere vil blive på Nyord, kan glæde sig til, at kroen Løllesgård igen er åbnet med Anja Hansen som kok. Hun drev kroen i 2008-12 og var meget værdsat for sine retter. På Nyord er også åbnet et spisested Ragnhilds Stue i den gennemrestaurerede 1767-gård Ragnhilds Gård ved kirken. Og Noorbohandelen tilbyder fortsat frokost. Så der er mange spise-muligheder udover selv at medbringe en madkurv.

Hval-Safari har Røret aldrig dristet sig til at tilbyde, men faktisk ses jævnligt marsvin ved de fire koste i Bøgestrømmen, hvor en gravet rende leder fiskestimer - og dermed marsvin - igennem. Hvis de delfiner, der ses i Øresund, skulle komme sydpå til Bøgestrømmen, vil vi ikke længere afholde os fra at tilbyde hval-safari, ligesom man gør i Middelhavet. Vi afventer dog følgerne af klimaforandringerne. *PerWerge*

Fartplan og booking muligheder kan ses ved scanning af Rørets QR-kode: -Eller se fartplan på de næste to sider

Læs bladet online

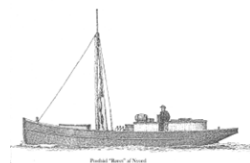
www.jungshoved.net/tidligere-numre/

Rørets fartplan 2023

Obs: Nye muligheder for udflugt: Tag cyklen med til Møn eller Sydsjælland eller lej hele skibet.

Tirsdage i skoleferien

Afgang Departure	Fra (from)	Ankomst Arrival	Til (to)
9.30	Nyord	10.05/10.15	Kalvehave/camping Mønbroen
10.05/ 10.15	Kalvehave/ Camping Mønbroen	10.55	Stege
11.00	Stege	11.45	Nyord
13.00	Nyord - tur helt tæt på (close to) Lindholm	13.50	Nyord
14.00	Nyord	14.45	Stege
15.00	Stege	15.45/15.55	Camping Mønbroen/ Kalvehave
15.45/ 15.55	Camping Mønbroen/ Kalvehave	16.30	Nyord

Torsdage 6. juli – 17. august

Afgang Departure	Fra (from)	Ankomst Arrival	Til (to)
9.30	Nyord	10.15	Jungshoved Kirke
10.30	Jungshoved Kirke	11.15	Nyord
11.30	Nyord	12.15	Stege
12.30	Stege	13.15	Nyord
14.00	Nyord - tur helt tæt på Lind- holm	14.50	Nyord
15.00	Nyord OBS! *	15.45	Jungshoved K. OBS*
16.00	Jungshoved Kirke OBS*	16.45	Nyord OBS! *
17.00	Nyord OBS! *	17.45	Stege OBS*
17.50	Stege OBS*	18.30	Nyord OBS! *

Søndage 9. juli - 20. august

Afgang Depar- ture	Fra (from)	Ankomst Arrival	Til (to)
9.30	Nyord	10.15	Jungshoved K
10.30	Jungshoved K	11.15	Nyord
11.30	Nyord	12.15	Stavreby
12.30	Stavreby	13.00	Sandvig
13.15	Sandvig	13.45	Nyord
14.30	Nyord OBS! *	15.15	Stavreby
15.30	Stavreby OBS! *	16.15	Nyord
16.30	Nyord OBS*	17.00/17.30	Sandvig/ Jungshoved
17.45	Jungshoved K OBS*	18.30	Nyord

OBS !* Sejles kun mod forudgående bestilling!

EXTRA: Biosfære-ture (150 kr.). Onsdage kl.15-18 12/7,19/7, 26/7, 2/8, 9/8, 16/8: Udflugt fra Nyord til "Møn-Nyord-Biosfære"-områdets farvande d.v.s. Ulvshaleløbet eller Ægholm Rende samt Lindholm eller Bøgestrømmen.

Onsdag d. 12/7 til Petersværft, gerne passagerer fra Kalvehave og camping Mønbroen; min. 8 passagerer. (70 kr. for en overfart, børn 6-18 år 1/2 pris, cykel 30 kr.).

Fri medlemssejlsdage tirsdage og torsdage mod (10 kr. til diesel pr. passager).

Korte ture ud på bugten kl.11, 13 og 14 (40 kr., børn 20 kr.).

Sildemarked i Stege: Første fredag-lørdag i sept.

Gyldne Dage i Præstø: Anden weekend i sept., ture ud på fjorden kl.11-15 (50 kr., børn 25 kr.)

Lej "Røret" 1/2 dag: 4 timer (2200 kr. + diesel); 1 dag: 8 timer (4400 kr.+ diesel).

"Kirke"-overfart med rabat.

Booking til urnesejlsdags, bryllup, fødselsdage mv. via QR-koden herunder. Også booking og pladsbestilling: Telf. og SMS 20 87 51 38

Derfor Jungshoved !

Vores kærlighed til området begyndte, da vi i 1987 valgte, at vores udviklingshæmmede datter skulle gå i skole og vokse op på Marjatta ved Præstø Fjord. Vi kendte til Rudolf Steiners ideer om det pædagogiske arbejde med hæmmede børn, vi havde venner, der tog en antroposofisk uddannelse, og vi havde set livet på Marjatta beskrevet gennem en populær TV-serie. Så vi tog en svær beslutning: Johanne skulle flytte hjemmefra i en alder af 7 år, for at hun kunne få et godt liv med ligesindede, for at hun kunne få den bedste stimulation, og for at vi kunne se en god fremtid for hende – også ind i voksenalderen.

Vi kørte til Marjatta fra vores bolig i Roskilde, på det sidste stykke ad den gamle Vordingborgvej, tog en af stikvejene ned til fjorden og blev fuldstændigt betagede af det smukke landskab. Og besluttede at købe et sommerhus i området, sådan at vi nemt kunne være sammen med vores datter og for at opleve de omgivelser, der nu blev hendes. Det blev i første omgang til et fornuftigt sommerhus i et mindre sommerhusområde, Mosebølle Strandhuse. Et dejligt sted at tilbringe ferier og få besøg af gode venner og familie, som vi derved introducerede til en del af Sjælland, som de fleste slet ikke kendte til.

Men, mens vi boede der, satte vi os også for at udforske området. Troede naivt, at vi hurtigt ville lære Møn, Lolland og Falster at kende. Der gik mange år, før vi kørte over broen til Falster, for der var jo så meget dejligt at opleve på Sydsjælland. Hurtigt blev Jungshoved Kirke og slotsruin mål for udflugter, og vi introducerede venner for stedet. Vi fandt også frem til den lille, hyggelige Stavreby Havn.

Der gik mange år på indersiden af Præstø Fjord, for vi var rigtig glade for vores sommerhus. Men så købte nogle af vores bedste venner hus i Stavreby – ikke uden inspiration fra os og vores kærlighed til Sydsjælland. Og hermed begyndte vi at komme i byen og få indtryk af det liv, som prægede byen og området. Efter en del søgen fandt vi et forfaldent hus i byen, billigt på grund af standen, og begyndte at sætte det i stand. Og nu har vi snart haft det i 10 år.

Sommerhuset var et sted at tilbringe weekends og ferier i sommerhalvåret. Huset i Stavreby – Fuglehuset kalder vi det – er blevet det sted, hvor vi hele året tilbringer det meste af vores tid. Vi har ganske vist en lejlighed i det nordlige København, men den bliver efterhånden ikke meget brugt, for vi trives bedst på Jungshoved.

Men vi har en særlig grund til at foretrække Stavreby. Når vores datter er på besøg, er byen og halvøen simpelt-

hen det bedste sted at være. Hun er efterhånden en 42-årig, synligt handicappet kvinde med en adfærd, der tiltrækker opmærksomhed. Mest fordi hun er udadvendt og nemt bliver begejstret. Hun taler gerne højt, og hun kan have svært ved at fornemme andres grænser.

I København er hun en ener. I det "pæne" kvarter, hvor vi bor, er der ingen, der ligner hende. I gadebilledet møder man sjældent synlige handicaps. Og alle prøver at give det udseende af, at livet er en dans på roser. Der er bestemt mennesker med misbrug og modgang, men det er ikke noget, der bliver synligt for omverdenen. Når vi en sjælden gang går tur med hende i København, oplever vi højst, at der er nogen, der stirrer på hende. Ellers er hun og vi bare usynlige.

Og her er det, at Jungshoved bare er så anderledes et sted at være. Her er der stor mangfoldighed på nærmest alle områder. Ung og gammel, rig og fattig. Mennesker med små og store problemer i deres liv. Man er vant til, at alle ikke lever op til idealerne fra Instagram. Vi er alle forskellige, og vi opfatter ikke forskellighed som en udfordring. De konflikter, som selvfølgelig opstår mellem mennesker, ses nærmest ikke i det fine kvarter i København, men de trives i bedste velgående bag facaden. På Jungshoved er det også anderledes på dette område, for her er uoverensstemmelser og småkonflikter en del af hver-

dagen. Men for os er det et rummeligt sted, hvor vores datter oplever stor imødekommenhed, og derfor holder hun også meget af at gå en tur i lokalområdet og få vink og småsnakke med beboerne. Alle kender hende, og hun er langt fra usynlig. Og da hun for et par år siden blev 40 år, havde beboerne i byen skillinget sammen til en flot gave til hende. Det var helt overvældende for os og endnu et bevis på, at der er plads til de særlige mennesker her på Jungshoved. Jo, her kommer vi til at bo i en hel del år endnu – håber vi.

Elsa Bencke

Ny gårdbutik på Jungshoved

Vi flyttede til Fuglsanggård for 7 år siden og har hele tiden tænkt, at vi ville lave en have til selvpluk og en gårdbutik. Det er nu blevet en realitet, og vi håber at se rigtig mange af jer sommeren/året igennem. I jordbærsæsonen vil der være åbent hver dag mellem kl. 10 og 17. Så længe der er friske bær og grøntsager, vil vi holde åbent mange dage om ugen. Resten af året vil der være åbent i gårdbutikken nogle dage om ugen. Præcis hvornår der er åbent, kan ses på vores hjemmeside. Her vil vi også informere om, når der foregår noget særlig sjovt/interessant.

Vi glæder os til at byde velkommen til vores nye gårdbutik 1/6 2023. Mange har stiftet bekendtskab med "Velfærdsköd", som blev forhandlet på Købmandsgården i Jungshoved By. Vi har været så heldige at få en aftale om at overtage udsalget. Det er fort-

sat, som I kender det. Dejlige udskæringer og diverse lækkerier som grillpølser, spegepølser, rullepølser, alt sammen solgt fra frost.

Vi har fået en aftale med Hårbølle Mejeri om at forhandle deres produkter. De laver rigtig dejlige oste af både ko- og fåremælk. Der vil blive mulighed for at købe begge dele i butikken samt fetaost til sommersalaten, yoghurt og andre surmælksprodukter.

Der bliver mulighed for at købe blomsterfrøblandinger til bierne og sommerfuglene, vildtblandinger og græsfrø, fra DSV-Frø. En del af blomsterblandingerne kan ses rundt omkring i selvplukhaven.

Fra vores egen produktion vil der være et bredt udvalg af syltetøj, relish, pesto, diverse sylterier og saft. Alt er lavet af egne produkter og uden konserveringsmidler. Det vil også være muligt at købe plukkede

ting fra haven i begrænset omfang. Ønskes større mængder plukket på forhånd, vil vi gerne vide det dagen i forvejen.

Vi åbner op for selvpluk med særligt fokus på bær. Jordbær og hindbær har vi plantet rigtig meget af, lidt mindre af brombær, solbær, aronia-bær og stikkelsbær. Vi håber der er nok til alle, ellers må vi øge arealet til næste år. Vi planlægger at kunne byde på de fleste almindelige grøntsager, sommeren igennem. Til efteråret/sensommeren kommer der masser af majs og græskar.

Krydderurter kommer man jo ikke udenom, og der vil være et godt udvalg af friske urter, der kan pifte en dejlig sommermiddag op.

Derudover har vi planlagt en "syltehave" med afgrøder til dem, der gerne vil sylte selv, en "skærehave" til alle dem/os der ELSKER blomster, som kan pryde sommerbordet.

Vores vision er at dyrke en masse dejlige forskellige afgrøder, uden brug af sprøjtemidler, dyrket efter økologiske principper. Vi vil gerne give mulighed for at alle kan nyde de friske råvarer. De smager bare så meget bedre end dem, der har været under transport i dagevis og ligget på køl lige så længe. Vi håber at rigtig mange vil tage familie og venner med ud og plukke, gå på opdagelse og få en hyggelig oplevelse/dag ud af det. Vi har borde og bænke, hvor man kan nyde sin medbragte mad eller bare

holde et lille hvil.

Udover det vi udbyder i gårdbutikken og selvplukhaven, tænker vi at lave nogle mindre events sommeren igennem. Vi forestiller os, at der skal være lidt dejlige smagsprøver af de ting, som vi dyrker. Der kommer helt sikkert en pandekagedag med diverse syltetøj af egen produktion, en majsdag hvor vi tænder op i grillen og tilbereder majs på flere måder, måske et julemarked og hvem ved hvad vi ellers finder på???

Vi glæder os til at se jer

Lotte og Christian Boehm

Fuglsanggård

Fuglsangvej 13

4720 Præstø

Hjemmeside:

www.fuglsanggaard.info

Følg os på facebook eller instagram.

Begge steder er det: fuglsanggaard

Jungshoved – et sving ud i naturen

Vil du med på travetur? Jungshoved rundt?

LØRDAG den 2. 9. 2023 kl. 10.00 fra Jungshoved kirke til ca. kl.16.00 samme sted. Menighedsrådet serverer morgenkaffe til deltagerne i "Rejsestalden" ved siden af kirken fra kl .9.30 og venter med kaffe og kage samme sted, når vi kommer tilbage.

Jungshoved Rundt er blevet en tradition. Som tidligere år nøjes vi med at gå sognet rundt, og turen bliver ca. 22 km. Der vil blive pauser undervejs til afslapning, mad og drikke, måske et havbad og til at nyde de smukke udsigter.

Alle er velkomne. Medbring mad og drikke. Tag tøj og sko på, der passer til vejret. Der vil blive sørget for servering af vand, frugt, kaffe/te og kage undervejs.

Pris pr. deltager: 25 kr. til at dække udgifter til servering.

På kortet nedenfor kan du se ruten - og ikke mindst pausestederne!

Se mere på www.jungshoved.net under menupunkt vandreture. Her kan du også læse mere om området, turen går igennem.

I tilfælde af heldagsregn aflyses turen, og du vil blive kontaktet.

Meld dig til på mail lisejacobsen1@gmail.com eller på sms 24 45 31 47 senest 30. 8. Tak.

Husk navn, adresse og tlf. nummer ved tilmelding, tak.

På vegne af Menighedsråd og Lokalforum, på gensyn

Bent Pedersen og Lise Jacobsen.

Jungshoved Folkemarked

Lørdag d.12.august kl.10.00-15.00

Jungshoved Folkepark, Mislehøjvej 3

Ca.20 lokale boder med kunst, frugt og grønt, ost, honning, marmelade, cremer, sæber, genbrug, strik, loppeting, frøbytning, cykelværksted, plantesalg, lokalproduceret vin, håndværk, fuglehuse kajaker m.fl.

Mest for børn og unge:

Fægte og gøglertrup, lav dit eget lerrelief, aktiviteter ved bålet, spøgelsesfortællinger, skattejagt, spejderliv m.m.

For alle:

Seniordans, linedance, Spillefolk, Lokalpolitiet, motorcykler, , Præsto Brandmuseum med Jungshoved Sogns sprøjte og brandbil
syng og spil sammen med Mogens og Bo m.m.

Picnic:

Pak kurven med mad og drikkevarer- tag et tæppe el. stole med.
Vi tænder op i grillen, så du kan stege dit medbragte kød og grøntsager.

Salg af: Kage, kaffe, the, vand, saft, juice, fadøl

Se mere på:

jungshoved.net
facebook

Tegning Elsa Bencke

SJOV SOMMER

Jungshoved Lokalforum byder velkommen til sjovt, hyggeligt og spændende samvær

i Folkeparken i Jungshoved by:

Søndag d. 4. juni. kl. 10.00: Cykeltur på Jungshoved og afslutning om bålet i Folkeparken
Lørdag d.10.juni kl.11-12 Sjov dansetime med Marie Jylov fra "Dansedillen"
Lørdag den 17.juni kl. 15.00-16.30 Folkemusik og fællessang med De Dysted Spillefolk
Lørdag d. 8. juli kl. 19:00- 20.30: Syng sammen med Rie Koch
Søndag d.6.august kl.13.00-16.00: Krible-krable-dag for børn og voksne
Lørdag d.12.august kl. 10.00 – 15.00: Jungshoved Folkemarked
Torsdag d.17. august kl. 19.00-20.30: Forrygende dans under Jungshoveds høje sommerhimmel
Se mere på www.jungshoved.net , facebook, opslagstavler, mailliste mm

SJOV SOMMER

Her kan du læse mere om de enkelte arrangementer:

Lørdag 17. juni kl. 15-16.30

Trænger du til at få smurt stemmebåndene? Denne dag kommer De Dysted Spillefolk til Folkeparken.

Det bliver en hyggelig eftermiddag med folkemusik og fællessang.

Medbring gerne kaffe/the og kage.

Tilmeld dig gerne til Torben Stade Nielsen: torbenstadenielsen@gmail.com
eller tlf. 22 78 59 70

Lørdag 8. juli kl. 19-20.30

Arrangørerne af sjov sommer har fået en aftale i stand med - en af DR P2s meget populære studieværter - Rie Koch.

Rie har lovet at være vært, og begrunde hvorfor netop de udvalgte sange skal afsynges.

Arrangementet gennemføres efter den samme opskrift, som de hyggelige sangaftner på skolen. Det betyder at Mogens Jacobsen og Bo Pagh igen trakterer elklaver og bas.

Undervejs i forløbet bliver der en pause, hvor der bliver mulighed for at nyde de medbragte drikkevarer.

Ligeledes er der kun siddeplads på betontrappen ved mastesejlet, så stole og eventuelle borde skal ligeledes medbringes.

Kontaktperson: Henning Delf Nissen tlf. 403839981

Søndag 6. august kl.13-16

”Krible-krable-dag” hvor vi indsamler og registrerer insekter med hjælp fra Brian Willum Petersen, som ved en masse om insekter og andre krible-krable dyr. Der bliver skattejagt, kreative aktiviteter, spil og bål med snobrød. Alle er velkomne til en lærerig og hyggelig dag. Medbring drikkevarer til eget brug og gerne bøtter og sommerfuglenet til at fange insekter i.

Tilmeld dig gerne sms 24453147 eller lisejacobsen1@gmail.com

Lørdag 12. august kl.10-14

Velkommen til Jungshoved Folkemarked.

En rigtig familiedag med masser af aktiviteter for børn, boder med lokale varer, dans, musik, historiefortælling og hyggeligt samvær omkring bålet, ved scenen og på græsset med madkurven.

Vi håber at skabe en tradition i vores fælles folkepark med samvær og sjove aktiviteter i centrum, hvor lokale kunsthåndværkere, producenter og andre borgere kan vise deres varer og kunstværk frem, og hvor vi viser hinanden og dem, der er på besøg, hvad halvøen har at byde på.

Alle opfordres til at tage madkurv med. Der sælges saftvand, juice, fadøl, kaffe, te og kage og vi stiller den store grill frem til alle, der vil forberede deres mad på den måde.

Der er stor tilslutning til stadepladserne, men du kan stadig nå at få en plads, hvis du har noget du vil sælge, vise frem eller optræde med. Skriv til Hanne Hansen på mail: hh4720@gmail.com eller tlf. 23462719

Vi glæder os til at se jer d. 12. august, venlig hilsen arrangement- gruppen.

Kontaktperson: Knud Jacobsen 22 21 55 25

Torsdag 17.august kl. 19-20.30

Vi gentager succesen fra sidste år med dans under Jungshoveds høje sommerhimmel.

Her kommer Grith Brygger og Lene Møller Hansen fra Præstø Danseforening og underviser.

Igen i år danser vi tango, men prøver også noget nyt. I år kaster vi os ud i at prøve at danse Bugg, der er en forenklet form for Jitterbug, så den kan danses af alle,

(ingen vilde kast). Den kan danses til al musik i 4/4 dels takt,

Så har du lyst til at danse, så kom og vær med. Det er sjovt!

Medbring gerne kaffe, te og kage.

Kontaktperson: Grith Brygger tlf. 21 42 75 09

Skulle vejrguderne mod forventning ikke være med os, kan vi bruge Egnshuset Jungshoved skole.

Fælles grøn varmeløsning kræver god finansiering

I sidste nummer af Jungshoved-bladet fortalte vi om de første, spæde skridt hen imod en afklaring af, om en fælles jordvarme-løsning (termo-net) er en god idé for beboere og boliger i Jungshoved by - sådan som vi hørte om det til klimamødet i november sidste år.

Her er en beretning om, hvad der videre er sket - og vi arbejder stadig videre!

Sidst i januar uddelte vi omkring 60 spørgeskemaer til boliger stort set indenfor byskiltene i Jungshoved by og fik heldigvis et positivt svar tilbage fra rigtig mange: 23 boliger sagde, at de var interesserede i en fælles løsning (+ 2 i Tøgeholt); 7 boliger, at de måske var interesserede og 8 svarede, at de ikke var interesserede. Omkring 15 boliger fik vi aldrig svar fra. Svarene var ikke bindende.

De interesserede og "måske Interesserede" boliger dækker over så forskellige størrelser som Egnshuset Jungshoved Skole (inklusive to lejligheder), der er olieopvarmet og bruger over 10.000 liter olie om året og over til Vordingborgs Boligforenings (Vorbo) små rækkehuse, der er el

opvarmede med luft-luft varmepumpe, og hvor et hus for eksempel bruger cirka 5.300 kWh. Samtidig var der også en hel del boliger med pillefyr (6 stk.), som meldte sig som interesserede i at skifte opvarmningsform.

Økonomien god, men...

Ud fra dette resultat gik Vordingborg Kommunes faglige samarbejdspartner, Gate 21, i gang med at beregne økonomien i forskellige varmeløsninger, herunder termonet.

Kommunens chefkonsulent, Karsten Kolle, præsenterede resultaterne på et møde efter Lokalforums Generalforsamling i marts, og tallene viste, at termo-net er den billigste løsning med en årlig omkostning på godt 21.000 kr. pr. husstand inklusive elforbrug. Ud over dette skal alle betale 29.000 kr. pr. husstand som en slags start-investering. Næstbilligst er et individuelt jordvarmeanlæg, og nummer tre er en luft-vand varmepumpe.

Men-men-men. Desværre holder tallene ikke helt vand:

For det første tog beregningerne udgangspunkt i, at hele 40 husstande ville tilslutte sig, og at anlægget dermed er så stort, at det kan komme

ind under varmforsyningsloven. Dét giver mulighed for at opnå gunstige lån, men desværre er termo-net-teknologien stadig ikke godkendt til at komme ind under denne lov. Der presses på for en afklaring fra mange sider, og nogle mener (eller håber), at det sker allerede inden sommerferien.

For det andet anvender man i beregningen dybe, lodrette borer lang ned i jorden, hvilket er langt dyrere end at grave vandrette jordvarmeslanger ned for eksempel under den gamle sportsplads, som Vordingborg Kommune ejer.

Arbejdsgruppe tager over

Efter Generalforsamlingen blev der dannet en arbejdsgruppe på 7 personer, der nu går videre med at undersøge mulighederne for en fælles varmeløsning. I gruppen deltager beboere og repræsentanter fra Egnshuset og fra Vordingborg Boligforening.

Onsdag den 12. april havde arbejdsgruppen - for at få lidt mere fast grund under fødderne, hvad angår priser og muligheder - inviteret firmaet, Klimadan, der rent faktisk sælger jordvarme og termo-net, til at komme og gøre os klogere. Især på økonomien og på, om et stort anlæg er at foretrække fremfor flere små - og meget mere.

Vi havde et spændende møde med erhvervskonsulent Peter Mwamoto, som fortalte om deres projekter og

skitserede et anlæg for Jungshoved By på basis af vores oplysninger og med 32 boliger tilsluttet.

Deres bud på en anlægs-pris lå på 158.315 kr. pr. bolig for et 1500 meter langt termo-net med 5000 meter vandrette jordvarme-slanger som varmekilde og stikledninger ud til alle boliger.

Udover anlægsprisen vil der årligt være udgifter til elforbrug samt service. Service koster hos Klimadan 2.625 kr. årligt, men der vil kunne opnås mængderabat.

Hvis man som privatperson hellere vil have sin egen luft-vand varmepumpe, så koster den ifølge Klimadan 153.500 kr. i anskaffelse for en tilsvarende varmepumpe på 16 kW. Hertil kommer så årlige udgifter til service og elforbrug.

Billigere efter få år

I Klimadans skitse var der ikke angivet noget årligt elforbrug. Hvis vi selv prøver at regne lidt - med hjælp fra videntcenter Bolius - så vil man med en jordvarmeløsning have et lavere årligt elforbrug i størrelsesordenen 5-800 kWh end det årlige forbrug med en individuel luft-vand varmepumpe. Bemærk, at disse tal kun gælder for et standard parcelhus på 130 kvm og derfor kun kan betragtes som vejledende. Men vi kan nok godt konkludere, at den højere anlægspris på den fælles jordvarme frem for den individuelle varmepumpe betaler sig hjem

over få år.

Arbejdsgruppen konkluderede dog, at så stor en anlægsinvestering generelt vil være svær at klare for mange i lokalområdet, og at det derfor er afgørende for projektets videre fremfærd, at vi kan finde en fælles finansiering gennem en bank og/eller gennem forskellige tilskudspuljer.

Dét er derfor arbejdsgruppens hovedfokus at få afklaret forskellige finansieringsmuligheder.

Samtidig arbejder vi også med at undersøge andre og billigere varmekilder. Konsulenten fortalte os, at firmaet har lavet termo-net anlæg, hvor varmekilden i stedet for jordslanger er en afværgeboring (koldt vand) eller gylle-afkøling, og da vi faktisk har en gylleledning løbende på tværs af byen, tjekker vi også denne mulighed ud.

Ét stort eller flere små?

Om ét stort eller flere små, fælles jordvarmeanlæg er at foretrække, kunne Peter ikke svare generelt på, da det afhænger meget af lokale forhold og afstande. Men han havde da eksempler med på termonet-anlæg med bare tre huse tilsluttet.

Om gamle huse egner sig til jordvarme/termonet, er også noget, der skal afgøres fra hus til hus. Fremløbstemperaturen i Klimadans anlæg ligger på 55-60 grader celcius, hvilket kræver en vis størrelse radiatorer, men

konsulenten rådede til, at man prøver at skrue fremløbstemperaturen på sit fyr ned til 55-60 grader og så se, om man kan holde varmen. Alternativt kan man beholde oliefyret som backup i kolde perioder eller bruge sin brændeovn.

Indtil videre har vi skrevet meget om økonomi, men der vil jo også være komfort-fordele ved en jordvarmeløsning, da man jo aldrig mere skal (huske at) bestille olie eller piller - og samtidig vil sådan et nyt og tidssvarende varmeanlæg gøre ens hus mere værd, når/hvis det engang skal sælges.

Og så også en lille smule mere om klima til slut: Et fælles jordvarmeprojekt som skitseret vil kunne spare atmosfæren for udledning af 70 ton CO2 årligt, hvis alle 18 boliger i byen med oliefyr går over til varmepumper.

Det lyder måske ikke af alverden, men Vordingborg Kommune forudsætter i sine klima-fremskrivninger, at der stort set ingen CO2 udledning er fra energisektoren i 2030. Så på én eller anden måde regner alle med, at de er oliefyr bare forsvinder...

Og så lige et sidste PS: Hvis vi får etableret et energifællesskab på Jungshoved med egen energiproduktion, så vil strømmen til varmeanlægget blive endnu billigere.

—•—

Et termo-net er et kollektivt net af uisolerede plastikrør, der forsyner flere bygninger med opvarmning og/eller køling. Væsken i rørene har typisk en temperatur på mellem 0 og 10 grader, og i hvert tilsluttet hus sidder der en varmepumpe, der hæver temperaturen op til varme og varmt brugsvand. Modsat den individuelle luft-vand varmepumpen har jordvarme-anlæggets varmepumpe ingen (støjende) ude-del.

Klimadans forslag til et termonet. Bemærk, at der er flere af de ejendomme, som har sagt ja til en fælles-løsning, som ikke er omfattet i dette forslag, men det betyder ikke, at vi har glemt jer.

De tykke fælles-ledninger koster i anlæg 3000 kroner pr. Meter, og de tyndere ledninger ud til de enkelte huse koster cirka 500 kroner pr meter.

Bladet kan købes i løssalg i gavlen på Jungshoved Skole, i Jungshoved Kirke og hos Boghandleren Tissot og Koch.
Pris 30 kr.

TEMA - Lokale energifællesskaber

Energifællesskaber - er vi lidt (for) tidligt ude?

Mens vi i Jungshoved Lokalforum, som nævnt andetsteds i bladet, undersøger mulighederne for at etablere en fælles, grøn jordvarmeløsning i Jungshoved By, så er vi ikke rigtig kommet i gang med den anden del af et "rigtigt" energifællesskab, nemlig at se på muligheden for at etablere eller organisere fælles ejerskab af solceller og vindmøller og på den måde sikre billig el til medlemmerne i fællesskabet - og dermed potentielt også til deltagere i den fælles varmeløsning.

Noget af årsagen ligger hos os selv lokalt og i, at det kræver en stor indsats og regne-hjælp udefra (ingeniørbistand) at få et overblik over, hvad sådan et fællesskab kan give os af fordele her på halvøen. Og det vender vi tilbage til.

Men rigtig meget skyldes, at nye regler, vilkår og teknologi omkring energifællesskaber ikke er helt på plads endnu.

Det drejer sig især om den særlige, billigere net-tarif, som medlemmer af et energifællesskab skal betale, når vi transporterer vores egen strøm i nettet.

De nye tariffer skal først udarbejdes af netselskaberne og Energinet - og derefter godkendes af Forsyningstilsynet. Det kan der sagtens gå lang tid med - også selvom man tager sin bedste ja-hat på og går ud fra, at netselskaberne giver den en skalle for få udarbejdet de nye tariffer (der presses i hvert fald på fra flere sider, ved vi).

Samtidig skal der fastsættes vilkår for, hvornår tarifferne skal kunne komme i sving. Altså populært sagt, hvor selvforsynende et energifællesskab skal være for at kunne komme ind under den nye, reducerede net tarif.

Så er der teknologien i form af selve styringen, som skal sidde på elmåleren i hvert hjem i fællesskabet. Den skal dels sikre, at produktion og forbrug af strøm matcher hinanden så godt som muligt og den skal dels sørge for at få forbruget aflæst og regningen til drift og etablering fordelt mellem medlemmerne. Systemerne findes og er i gang med at blive afprøvet - men nogen hyldevare er det ikke på nuværende tidspunkt. Tilsammen betyder dette, at et fuldbyrdet energiselskab - med fælles ejerskab til grøn produktion og forbrug, reducerede tariffer og intelligent styring - faktisk ikke findes nogen steder endnu. Det kunne ellers

have været rart at kunne besøge et energifællesskab i den virkelige verden og trække på deres erfaringer!

I rigtig mange landsbyer rundt om i Danmark er man gået i gang med at etablere forskellige nye varmeløsninger; noget som fjernvarme og noget som termonet. Nogle med et fjernvarmeselskab inde over og nogle på helt eget initiativ, men indtil videre handler det om at etablere nye, fælles varmeløsninger.

For at vende tilbage til det lokale her på Jungshoved, så fik vi faktisk opsporet, hvem der ejer de to vindmøller i Stavreby, som har en effekt på 200/180 kW og som har stået stille længe.

Vi fik også etableret en kontakt til ejerne, European Energy (stort selskab, der udvikler solcelle- og vindmølleparker i helt stor skala), og de ville gerne sælge dem til vores energifællesskab, hvis vi ville love at betale for at få dem pillet ned igen, når de engang skal skrotes.

Vi skyndte os at bestille et konsulentfirma fra Jylland, der skulle gennemgå møllerne for os, så vi kunne finde ud af, om de kunne køre videre eller om maskineriet skal skiftes - og hvad økonomien er i de forskellige løsninger.

Men samme dag som vindmølledoktorerne skulle komme forbi, fortalte European Energy, at selskabet havde solgt ALLE deres små, gamle vind-

møller - det vil sige også de to Stavreby-møller - til ét firma for en rigtig god pris. ØV! Vi har bedt om navnet på køber-firmaet, for måske er de interesserede i et gensalg. I skrivende stund har vi dog intet hørt.

Sikkert er det dog, at vi får brug for noget vindkraft, hvis vi skal være selvforsynende (næsten) med grøn strøm, og dermed kunne komme ind under de fordelagtige regler for energifællesskaber.

Mange huse på Jungshoved har i forvejen solceller, og de kan sagtens indgå i fællesskabets pulje af ve anlæg. De producerer om dagen, hvor vi bruger meget strøm, og det passer jo fint. Men de producerer jo desværre ikke om natten og heller ikke så meget om vinteren, hvor vi bruger ekstra strøm til lys og varme.

På figurerne her kan man se, hvordan produktionen fra vindmøller og solceller fordeler sig over ugen (tv) og figuren til højre viser produktionen henover døgnet. En tommelfingerregel siger, at for at skaffe el nok billigst muligt, skal 20 pct. af strømmen produceres af solceller og 80 pct. fra vindmøller.

Generelt producerer solceller på fuldt drøn 1100 timer om året, mens en vindmølle producerer på fuld last i 3400 timer om året - altså tre gange mere pr. installeret kW end solcellerne gør.

Så vi bliver både nødt til at etablere

TEMA - Lokale energifællesskaber

flere solceller på tage eller marker OG skaffe os en vindmølle eller to, hvis vi skal være selvforsynende på Jungshoved.

Afklaringen af hvor meget sol og vind, vi behøver, kræver som nævnt, at vi skaffer nogle forbrugsdata og får nogen til at hjælpe os med at regne på, hvordan systemet skal strikkes sammen.

Vi vil helt sikkert gå videre med at prøve at skaffe nogle penge til at hyre noget ingeniør-hjælp, mens vi venter på, at regler og teknologi bliver færdige. Blandt andet kan der være gode muligheder i Landdistrikts-midlerne, som netop i år har grøn omstilling som én af prioriteterne.

Indtil da kunne det være spændende at prøve at kortlægge, hvor mange

solcelle-anlæg, der egentlig findes på Jungshoved og hvilken størrelse, de har.

Hvis du er frisk på dette, modtager jeg gerne data om dit solcelle-anlæg på min mail:

sannewittrup@yahoo.dk.

Hvis du gerne vil modtage nyheder mm. om arbejdet med termonet/ energifællesskab på Jungshoved, så skriv til Lokalforums mailadresse: jungshoved.lokalforum@gmail.com.

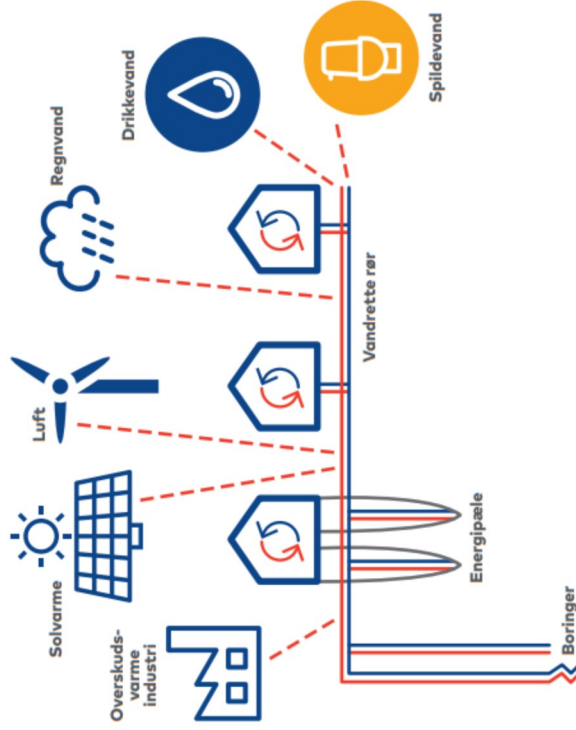
Med venlig hilsen

Jungshoved Lokalforum.

Mange mulige energikilder

- Klassiske jordvarmeslanger
- Lodrette jordvarmeboringer
- Grundvandsboringer
- Mellemdybte geotermiske boringer
- Køling af drikkevand
- Afvægeboringer
- Energipæle og andre konstruktioner
- Solvarme og andre energifangere
- Regnvand
- Spildvarme
- Køling

VELUX FONDEN

Friluft
Rådet

NORDEA
FONDEN

VORDINGBORG
KOMMUNE

Hvad har vi søgt og fået penge til?

Lokalforum modtager som tidligere omtalt et mindre tilskud fra kommunen - nu 7.500kr. om året i modsætning til tidligere, hvor vi modtog 18.500 kr. Det har betydet, at vi til en række små og store projekter skal søge midler i diverse puljer og fonde for at kunne realisere dem.

Vi kan kun være tilfredse med de donationer, vi har modtaget i 2022-23.

For at kunne pleje og udvikle de grønne områder som Folkeparken, Landsbyhaven, Stenstrup og Stavreby gadekær samt shelterplads og stier på Naturområde Sydgården, har vi modtaget midler fra Veluxfonden til redskaber og maskiner. De er allerede taget i brug af de mange frivillige og gør stor gavn.

Desuden har vi modtaget midler fra Friluftsrådet til et multitoilet i Folkeparken. Alle tilladelser- og der er utroligt mange - er i hus, vi mangler bare at få dem tilsendt fra kommunen, og straks vi har modtaget dem, bliver toilettet bestilt og et arbejdshold af frivillige går i gang. Hullet er gravet- tak til Traktortrækforeningen for det.

Fra Nordeafonden har vi fået en flot donation til udvikling af Folkeparken. Pengene tænkes anvendt til en lille lund af forskellige træer med tilhørende dyrehegn, krydder- og lægeurter, flere æbletræer til æblestien, udvidelse af grus-pladsen ved madpakkehuset, samt flere bænke og borde til madpakkehuset.

Fra Vordingborg Kommune har vi modtaget midler til mindre projekter som planter til blomsterkummerne, nye sponsor skilte til fuglebænkene (De tidligere er falmet så teksten er væk), materialer til affaldsindsamlinger, maling til opslagsskabe mm, netværksmøde om turisme, velkomstmøde for nye beboere mm. Alt sammen til glæde for mange. Vi glæder os til at komme i gang med at anvende dem.

TUSIND TAK TIL DEM ALLE

På vegne af Jungshoved Lokalforum, LUP udvalget (Lokal udviklingsplan og handlingsplan)

Nyt fra naturudvalget

Hvordan får vi mere spændende grøftekanter? Grøftekanter med en varieret flora og med et rigt insektliv? På mødet om mere natur på Jungshoved i 2021 var det et stort ønske, at vejrabatter og grøftekanter skulle være mere spændende set ud fra et natursynspunkt.

I naturudvalget har vi arbejdet for, at slåningen af grøftekanter og vejrabatter bliver foretaget på tidspunkter og på en måde, som i højere grad tilgodeser mere liv. Der har været positive tilkendegivelser fra Vordingborg Kommune om på nogle strækninger at benytte en slåmetode, hvor græsset fjernes og ikke bare kvases. Det vil betyde, at der fjernes næring, og at der over tid bliver plads til andet end kraftigt græs. Desværre – og som det nok er de fleste bekendt – har det været nødvendigt at spare kraftigt på kommunens udgifter – og det har også ramt muligheden for en alternativ slåning af vejkanter og grøfter.

Det har desværre heller ikke været muligt at finde lokale løsninger. Grøftekanternes grønt er ikke så attraktivt som foder eller biomasse – dels er det lidt bøvet (og dyrt) at høste, og dels er der en risiko for også at høste affald.

Summen af kardemommen er, at der ikke er så meget hjælp at hente udefra – og så må vi gøre noget selv! Naturudvalget vil derfor arrangere en arbejdsdag i sensommeren på en mindre, men meget synlig vejstrækning, hvor vi vil slå vejrabat og skråning, så der bliver bedre plads til blomsterne i foråret. Tanken er at bruge fingerklipper, leer, river og klør 5, så vi kan se om det nytter. I første omgang på en lille strækning, og så må vi se om det breder sig.

Vi regner med at det bliver en dag i starten af september og vi vender tilbage med tid og sted – stay tuned....

Vh Naturudvalget v/Steen Hansen.

Kære medlemmer

Solen skinner, og det pibler frem med blomster af alle slags, træerne begynder at få den skønne lysegrønne farve, som gør noget godt ved vores sind.

Det er med stor glæde, at jeg kan skrive, at Pensionistforeningen stadig lever og at der på vores generalforsamling den 17. april var et stort fremmøde, en god stemning samt højt humør og en meget stor opbakning til bestyrelsens ønske om bestyrelsesmedlemmer.

Afstemningen gik meget fint, og der blev valgt nye yngre kræfter ind i bestyrelsen – vi glæder os til samarbejdet. Bestyrelsen konstituerer sig den 24. april.

Turene er fastlagt som beskrevet i vores blad, og vi håber på en stor deltagelse!

Vi starter med banko den første mandag i oktober.

Om lidt er kaffen, foråret og sommeren klar med alle sin aktiviteter – håber I alle vil nyde det.

På bestyrelsens vegne Holger.

Åbent hus:

Tusind tak til alle aktører og gæster for en rigtig dejlig dag, da skolen holdt åbent hus d.1.april.

Huset summede af liv hele dagen, og til tider var der kø ved indgangen. I gymnastiksalen viste modige deltagere på yogaholdet, gymnastikholdet, linedance holdet og Tai Chi holdet, hvad, de laver om vinteren. Godt gået. Mange fik snakket skoleminder ved arkivets udstilling i vestlokalet. Her havde AOF s hold også en udstilling af keramik og pileflet, som er produceret i vinter. Meget fine ting. I østlokalet var der masser af hjemme-

gjorte påsketing til salg, - i lærerboligen blev der kniptet, strikket og hæklet, og syholdet havde en fin udstilling af deres produktion. Lokalforum havde en bod i østlokalet, og her kunne man få mere at vide om, hvad lokalforum arbejder med for tiden. Vævestuen og biblioteket bød på snak og salg af smukke vævede ting m.m.

På første sal var der fra meget tidlig morgen gang i madholdene, som bagte boller og lavede lækre madder til salg i cafeen i omklædningsrummet eller i køkkenet, hvor der også blev solgt mange liter kaffe og mange stykker kage. Hos strandjægerne kunne man prøve at spille billard og høre om strandjagt og i stuen på 1.sal var der værksted for børn og voksne,

Nyt fra Jungshoved Skole

hvor der blev malet urtepotter, sået solsikker, lavet kartonblomster og andre kreative sysler. Vi glæder os til at se, hvor høje solsikkerne er blevet til sommer. Der var også skattejagt med svære spørgsmål om ting fra skolen i gamle dage - vinder blev Luis fra Stavreby - tillykke. I skolegården holdt debussen Frøen, og her kunne man svare på endnu sværere spørgsmål i en tipskupon - der var vist ingen, der fik 13 rigtige. Men godt at Frøen var til stede, og mange flere kan lære den at kende.

Sådan en dag er man også stolt af at bo på Jungshoved.

Nyt om skolens bibliotek:

Vi sagde farvel til Anne, som gennem mange år har opbygget og passet skolens hyggeligste rum, biblioteket. Anne har ønsket at stoppe, fordi helbredet ikke holder til arbejdet længere. Det er vi selvfølgelig kede af, men håber at se Anne på skolen til mange andre arrangementer. Vi siger tusind tak til Anne for hendes store arbejde og er glade for at Anne har fundet en afløser til jobbet. Derfor har vi kunnet sige velkommen til Lene Gurskov. Vi glæder os til samarbejdet med Lene. Læs mere i Lenes artikel andet steds i bladet.

Arbejdsdag i skolen:

Lørdag d. 29.april havde vi arbejdsdag, hvor skolen blev gjort klar til sommersæsonen. Tak til alle, der tog en tårn.

Sommerferie:

Nu er det udlejningssæson, og vi byder vores gæster velkommen. Næsten alle weekends er pt optaget. Indtil der kommer et muldtoilet i Folkeparken, stiller skolen toiletter til rådighed i forbindelse med Sjøv Sommer arrangementer. Arrangørerne skal selv sørge for håndklæder, toilet-papir og rengøring! Skolens vicevært har ikke timer til rengøring i denne periode, og der skal jo være rent til vores betalende lejere. Vi har et rengøringsselskab, som gør rent efter lejerne, en del af deres betaling for ophold.

Vi glæder os til gensyn til ny vintersæson 1.oktober og ønsker alle en rigtig god sommer.

Pva styregruppen for Jungshoved Skole

Lise Jacobsen

Bladet kan købes i løssalg i gavlen på Jungshoved Skole, i Jungshoved Kirke og hos Boghandleren Tissot og Koch. Pris 30 kr.

Biblioteket

Som barn i 1950erne var mine forældre medlem af en bogklub, én gang om måneden kom en mørkeblå motorcykel med en ugle som logo på låget af sidevognen, og chaufføren var i sort lædertøj med store læderhandsker og hvid styrthjelm. Han tog nye bøger fra kassen, gik ind i opgangen, ringede på og min mor byttede bøgerne. Bogklubben var kun for voksne.

Jeg gik på Kirsebærhavens skole i Valby, og skolen blev udvidet med en ny bygning, hvor der på 1. sal kom et bibliotek. Min far og mine to søstre var med til indvielsen. Biblioteket var for alle og det var lyst og venligt med læsepladser. I dansktimen lærte vi at bruge biblioteket og min familie var flittige brugere.

Vi er 3 søstre og alle havde mere eller mindre problemer med at læse grundet ordblindhed, noget der ikke blev taget alvorligt på den tid i skolen. Men vores forældre var vedholdne, læste og øvede med os, og vi var ude i Hellerup hos en mand, der havde nogle grammofonplader med nogle høje biplyde og lange sekvenser med lyde i mærkelige rækkefølger. Vi havde ingen høretelefoner, så naboerne var med på en lytter.

Med årene kom vi alle tre til at læse. Det kniber stadig med stavningen,

heldigvis er staveprogrammet opfundet. Mine stilehæfter var mere røde en blå, når lærerinden havde rettet for stavefejl. Min far sagde altid når vi klagede over drillerier, "ret ryggen, se folk lige ind i øjnene og bed dem i stedet for om at stave ordet for dig - du må aldrig skamme dig eller blive flov."

Vi slæbte bøger med hjem, som vi selv læste, men en gang om ugen efter aftensmaden fik vi te, nybagt brød og hjemmesyltet marmelade, og så sad vi rundt om spisebordet i den lille 3-værelses lejlighed og læste, og i pauserne talte vi om, hvordan vi oplevede vores bog. Vi tre gamle piger, alle over de 70 år, har stadig stor glæde af at læse bøger, og vi taler meget sammen om dem.

Da vi kom til Jungshoved i 1987, fandt vi hurtigt biblioteket i Præstø, også lyst og masser af plads til fordybelse, og en dejlig stor parkeringsplads. Vi slæber stadig mange bøger ad gangen med hjem, især af ulige formater, så det er rart med bilen lige ude for døren.

Så kom der en bogbus, en gang om ugen, ved Jungshoved Brugs, den benyttede vi også, personalet bestilte altid det vi ønskede hjem, men da Brugsen lukkede, forsvandt bogbussen.

I Jungshoved skole indrettede Anne og Torben et lokale til bøger, her er det beboernes brugte bøger, der kommer på hylderne, en genbrugs-ordning, som findes i hele Danmark. Dog med forskellige ordninger, hvorvidt man beholder bogen eller om den skal tilbage. Det tiltaler mig, at bøgerne cirkulerer.

Egnshuset modtager med stor tak rigtig mange helt nye bøger, og vi modtager ældre bøger, som har stået i reolen i flere år, eller sommerhuset har skiftet ejer, mange tak for det. På grund af pladsmangel tages nogle bøger fra, de samles til brug for Lop-

pemarkedet i Forsamlingshuset.

Jeg, skal gøre mit bedste for at holde orden.

Lene Gurskov

Bibliotekets åbningstid i sommerperioden:

Ring eller send en sms/e-mail til mig, så aftaler jeg med dig om at åbne.

Mobil 23708301

E-mail: lenegurskov@gmail.com

Biblioteket er lukket, når skolen er udlejet

Foreningen Norden

Præstø lægges vakant

På den ekstraordinære generalforsamling den 27. april i Egnshuset Jungshoved Skole blev det enstemmigt vedtaget at lægge vores lokalafdeling vakant.

Vi kunne ikke finde en ny formand, og vi var udfordret på økonomien.

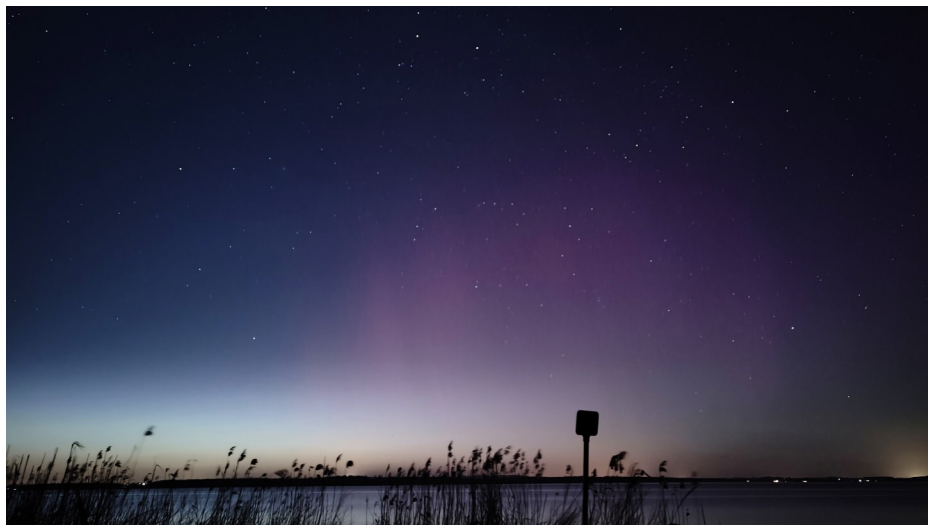
Det er meget vemodigt, at vi er nødt til at tage denne beslutning. Vi har gennem de mange år haft et righoldigt program med mange engagerede foredragsholdere, men nu er det blevet meget dyrt for en mindre forening. Vi har holdt et højt niveau alle år.

Vi kan se tilbage på 79 år med gode oplevelser både hjemme og rejser i Norden. Vi har været en af de mest aktive lokalforeninger i Forening Norden.

Hvis der findes nogle, der skulle være interesseret i at danne en ny bestyrelse og videreføre og forny Foreningen Norden Præstø, er man meget velkommen til at kontakte undertegnede.

Til slut vil vi rette en stor tak til Egnshuset Jungshoved Skole for et godt samarbejde og fin service gennem mange år. Stort tillykke med Jungshoved Skoles 100 års jubilæum.

På Foreningen Norden Præstøs vegne, *Tove Hjorth*

Nordlys, Roneklint Fyr

Nordlys

Her er min oplevelse af frøken Aurora, som er nordlysets kælenavn, da hun 23/24 april besøgte Jungshoved i tidsrummet 23.30-02.30.

Jeg er medlem af facebookgruppen "Nordlys varsel i Danmark". Jeg har altid været fascineret af nordlyset, og gruppen hjælper med, hvordan man får gode oplevelser og fotos. Jeg har ikke tal på, hvor mange timer jeg har siddet i naturen om natten og håbet på at se det eventyrlige lys. Men at være ude i mørket, er altid en god oplevelse, og her i foråret har der været mange nætter med nordlys, da der er meget aktivitet på solen nu. Det er en 11 års cyklus, som er høj de næste par år.

Men man skal være tålmodig, og vente på at hun viser sig, frøken Aurora. Søndag aften fik jeg et varsel om, at det så ud til kraftigt nordlys om natten, så tidligt i seng og op kl. 23.00. Jeg kørte til Roneklint fyr, da der er god sigt over vandet mod Stevn. En tur til Nordsjællands kyst, som mange entusiastiske nordlysjægere kører, orkede jeg ikke. Sikken et held! Først på natten var der ikke meget, men efter kl. 0.30 eksploderede himlen, og farverne ændrede sig hele tiden, i takt med at skyerne forsvandt. Der var lyst på himlen fra nord-vest til øst, selv når jeg tog fotos lige op, var der lilla lys.

På vej hjem, kunne jeg fornemme kraftigt lys igen og måtte lige stoppe på Bøged strandvej og tage et par fotos og igen i vores have, før sengen kaldte - selvom jeg ligesom mange andre, der kigger på nordlys, er helt "høj" bagefter.

Det skal nævnes at nordlys på vores breddegrader skal opleves igennem kamera eller mobiltelefon, da de fremhæver farverne, ellers vil man bare se en lys himmel, måske med lidt grønlig farve i horisonten. Jeg selv bruger min mobiltelefon, en OnePlus 10 t. Jeg sætter den på nat indstilling eller pro. iso. 1600, 10-20 sekunders lukketid. Sandsynligvis vil der først være nordlys igen til efteråret. Måske ses vi derude om natten i jagten på Frøken Aurora.

Tekst og foto, Vibeke Sunesen

Nordlys, Roneklint Fyr

Præsten skriver:

Store bededag – et farvel og et tak

Når dette nummer af Jungshovedbladet udkommer midt i juni, så har vi i Folkekirken holdt store bededag for sidste gang. Det har skabt debat. I Folketinget, blandt biskopperne, blandt menigmand, hvor det er de færreste, der har klappet i hænderne og sagt til sig selv og hinanden: *'Se, det var vel nok en god ide'*. Det har ikke været stemningen.

Men det har politikerne altså syntes var en god ide. Og nu er det slut med store bededag, for vi skal nemlig øge 'produktiviteten' og 'arbejdsudbuddet', som det har lydt fra politikerne. Vi er fremover blevet en helligdag og en fridag fattigere.

Lad os derfor se nærmere på ordet 'helligdag' og dets forhold til 'fridag'.

Helligdag og fridag

'Helligdag' og 'fridag' falder oftest sammen. Man har fri på en helligdag. Andre fridage er ikke nødvendigvis 'helligdage', men almindelige hverdage, og har man fri, så er det noget, man har aftalt sig til. Som f.eks. Grundlovsdag eller 1. maj, Arbejdernes internationale kampdag. Ingen af dem er helligdage.

Men store bededag har man til og med i år haft som både helligdag og fridag. Og nu er loven vedtaget: *'Folketinget har den 28. februar 2023 vedtaget lov om konsekvenser ved afskaffelsen af store bededag som helligdag. Loven medfører, at store bededag fra 2024 vil være en almindelig arbejdsdag'*. Sådan kan man læse det på google.

Alle nulevende danskere har levet

med denne helligdag hele deres liv. Dagen var igennem flere hundrede år en del af rækken af officielle helligdage her i landet.

Denne række ser således ud: Nytårsdag, skærtorsdag, langfredag, påskedag og 2. påskedag, store bededag, Kristi himmelfartsdag, Pinsedag og 2. pinsedag, juledag og 2. juledag.

Og nej, jeg har ikke glemt juleaftensdag d. 24. dec. Det er ikke en helligdag, selvom mange har fri den dag. Men man har kun fri, hvis der er indgået en aftale mellem ansatte og deres arbejdsgivere. Og en del butikker har jo åbent denne dag.

Og jeg har heller ikke glemt d. 31. dec. Det er en arbejdsdag, hvor man normalt skal møde på arbejde, medmindre andet er aftalt.

Altå er der i alt 11 helligdage og fridage, som alle forholder sig til kirkenes fejring og markering af de vigtigste begivenheder i historien om Jesus.

Der er ganske vist sket justeringer gennem århundrederne.

I 1770 havde man en helligdagsreform, hvorved man afskaffede 3. påskedag, 3. pinsedag og 3. juledag. Begrundelsen ligner den, vi også har hørt i denne tid. Der skulle arbejdes noget mere, produktionen skulle øges. Det er begrundelsen nu og det var begrundelsen i 1770.

Mikkelsdag og Mortensdag

Mikkelsdag og Mortensdag minder lidt om helligdagene. Mikkelsdag var tidligere en dansk helligdag til ære for ærkeenglen Mikael og alle englene. Den fejredes den 29. september, hvor man holdt høstfest, og kirkerne blev pyntet til gudstjeneste med det, man havde høstet i sensommeren. Denne helligdag forsvandt også med helligdagsreformen i 1770.

Mortensdag, d. 11. november, er dagen for Martin af Tours' begravelse i år 397. På dansk kaldes han *Sankt Morten* eller *Morten Bisp*, og han var en from og beskeden munk, der ikke ville være biskop, og for ikke at blive udnævnt, gemte han sig væk blandt gæssene, der naturligvis skræppede op, og derved afslørede hans gemmested, hvorpå han blev fundet, og blev gjort til biskop.

En egentlig helligdag har Mortensdag ikke været, men kun en markering til mindet om den fromme og beskedne biskop Martin af Tours.

Store Bededag

I Folkekirkens alterbog, hvori alle læsninger til årets gudstjenester findes, kaldes dagen 'Bededag', men det er oftest 'Store Bededag', man siger, som det også er fremgået af diskussionen det sidste halve år.

I min bedstefars salmebog, 'Salmebog

for kirke og hjem' fra 1899, og den salmebog, der udkom i 1953, som var den officielle salmebog, da jeg blev konfirmeret, hed store bededag *almindelig bededag*.

Store bededags historie går tilbage til biskop over Sjælland, Hans Bagger, der indførte denne dag som helligdag i 1686. Han kaldte dagen *Ekstraordinær Almindelig Bededag*. Den samlede og afløste en række bededage, der var blevet indført i krisetider, når landet plagedes af krig og misvækst og epidemier.

Dagen var tiltænkt bod, bøn og faste. Den blev varslet med kirkeklokkeringning kl. 6 aftenen før, og så skulle al handel og beværtning lukke ned. Man håbede så, at folk ville møde ædru og til tiden ved den følgende dags kirkegang. Store bededag ringede kirkeklokkerne ind til hele tre gudstjenester, og fasten sluttede først efter den sidste gudstjeneste. Herefter kunne folk genoptage arbejdet.

Biskop Hans Bagger indførte i øvrigt tre faste- og bededage, men kun Store bededag blev lovfæstet gennem kongelig forordning. Store bededag er derfor en særlig dansk helligdag, som altid falder på fjerde fredag efter påske.

Slut med store bededag – godt eller skidt?

Mange har været glade for denne helligdag/fridag: Her har man mange

steder holdt konfirmation, men fremover skal man altså til at finde en anden dag. Der er en meget praktisk grund til, at man fordeler konfirmationerne over flere gudstjenestesteder, da det lægger beslag på mange spisesteder, og forudsætter en fridag, hvor folk – dvs. konfirmandens gæster – har fri fra arbejde.

Mange har – som skrevet ovenfor – protesteret, også biskopperne, der har følt, at man har taget en helligdag fra kirken. Man har talt om 'kirkens indre anliggender', som f.eks. er gudstjenester, liturgi, læsninger. Det er det, kirkens folk selv tager sig af, men ved at fjerne store bededag har politikerne altså handlet på egen hånd, mener biskopperne. Man mener ikke at være blevet spurgt. Og det må man give dem ret i.

Desuden: For mange har det været en besynderlig sammenkobling, at en helligdag skulle ofres til fordel for krigsoprustning. I kirken lyses velsigelsen til sidst med ordene '– og give dig fred', og så vælger politikerne at sende folk ud på fabrikkerne for at lave våben lige denne dag! Det er en meget dårlig kobling.

Muligvis er vi nødt til at opruste, for kaserner og faciliteterne i forsvaret er i dårlig stand, og der er mangel på forskelligt militært udstyr, og det koster. Sådan lyder rapporterne om det danske forsvar. Men man kunne måske have fundet en anden måde at udvide arbejdsudbuddet på – en time

mere fordelt ud over året, måske.

Der er en god tradition i store bededag, også selvom den ikke er den store kirkedag, når vi ellers ser bort fra konfirmanderne og deres gæster.

Det er med andre ord nye tider og ironisk nok: Som jeg før var inde på, så indførte man i sin tid store bededag til bøn og andagt i krisetider med håb om en nådig Gud, der ville holde hånden over land og folk, men nu har vi også krisetider og i stedet for at fastholde bøn om en nådig Gud, der vil stå os bi i nødens stund, så afskaffer vi denne dag, og vi flytter bønnen ud af kirken og væk fra Gud hen til fabrikshallerne og beder – ikke Gud, men krigsindustrien og alle dens folk om at frelse os med krudt og kugler i disse ufredstider.

Man kunne have gjort det smartere. For måske kommer den dag - Gud forbyde det -, hvor vi for alvor får brug for en højere magt til at holde hånden over os.

Torben Møllenbach

Sommerhilsen og -ferie:

Biskop Hans Bagger. Biskop over Sjællands Stift fra 1675 til sin død i 1693 indførte store bededag i 1686

Chr. 7. konge fra 1766-1808, hvor helligdagsreformen af 1770 blev gennemført

Læs bladet online

www.jungshoved.net/tidligere-numre/

Når dette blad udkommer, er det blevet sommer. Alle ønskes en glædelig sommer med afslapning, glæden over de varme dage, grillen der tændes i haven, og ferien, som man måske skal ud på. Lykke og glæde til det hele.

Jeg holder ferie fra d. 3. juli til d. 16. juli og igen fra d. 21. august til d. 27. august.

I mine ferier afløses jeg af sognepræst Hans Jørgen Kronsgaard. Tilsvarende afløser jeg ham i hans ferie, som falder i august og september

Alle ønskes en glædelig sommer.

Torben Møllenbach

Arrangementer

Vi vender tilbage efter sommeren med program for arrangementerne i løbet af efteråret.

Som sædvanligt vil vi efter bedste evne og for begge kirkers vedkommende finde interessante foredragsholdere, gode koncerter, endnu en studiekreds og aften gudstjenester, hvor vi vil se efter nye tendenser og strømninger i tiden. Meget mere om alt dette i næste nummer af Jungshovedbladet.

Hold på formerne!

Digteren Søren Ulrik Thomsen gæstede midt i april Jungshoved kirke, hvor han i Rejsestalden holdt et inspirerende foredrag om at være tro mod gudstjenestens fastlagte form, liturgien. Søren Ulrik Thomsen fortalte om, hvordan han begyndte at gå i kirke og langsomt fik øjnene op for rigiddommen i gudstjenesten. Han finder, at den lutherske højmesse har en sval skønhed og intensitet. Han udtaler: "Jeg krymper mig hver gang den kritiseres af mennesker, der mener, at folk ville strømme til kirke, hvis bare gudstjenesten blev lavet om".

Foredraget var baseret på Søren Ulrik Thomsens essay "Pro Ecclesia", der ikke alene er et forsvar for den kristne lære, men også for den lutherske gudstjenestes form. I essayet modgår ham dem, der mener, at gudstjenestens form står i vejen for formidlingen af folkekirkens budskab, og at indholdet ikke er uafhængigt af formen. Men jo, form og indhold hænger sammen. Gentagelsen af ritualer er meningen, og hvis formen ændres, vil også teologien efterhånden ændres. Det er uundgåe-

ligt i den dialektik der er mellem form og indhold.

Det er ikke sådan, at prædiken udtrykker indholdet, mens resten af højmessens er tilfældig staffage. Tværtimod. Prædiken udtrykker indholdet, for hele gudstjenesten er en prædiken. En central del af denne prædiken er salmerne. De fortæller os netop det, vi ikke kan sige os selv, og de er den danske kirkes uvurderlige litterære bidrag til den fælleskirkelige arv, som den lutherske kirke vedkender sig at være i kontinuitet med helt tilbage til oldkirken. Ny betydning bliver ved at strømme fra de samme formuleringer, f.eks. fra Herrens velsignelse, som stammer fra Moses tid, og som siden 1500-tallet har afsluttet den danske højmesse – den virker stadig stærkt på de fleste.

I gudstjenesten er vi sammen om at være vendt mod Gud og ikke optaget af hinanden og vores indbyrdes relationer. Vi sidder sammen i et ikke-socialt fællesskab, ser væk fra os selv og op mod alteret, der repræsenterer Gud. "Når jeg sidder på kirkebænken, føler jeg en slags personlig afvikling, fordi jeg ikke sidder her i min egen skab af psykologisk individ, men slet og ret som et menneske, der lever på nøjagtig samme vilkår som enhver anden, om end vore liv og skæbner er

forskellige. Dette kunne også kaldes at tabe ansigt over for Gud, for det første fordi jeg altid må erkende min ufuldkommenhed, og for det andet fordi jeg af-individualiseres ved således at blive ligestillet med mine medmennesker.”

”Jeg kan lide at gudstjenesten sætter den evindeligt kværende mellem-menneskelige kommunikation i stå ved at lade den støde på Guds tavshed, hvorved ritualer opstår, for hvor der ikke længere kan tales, må der i stedet gøres stiliserede fagter, som på den ene side ikke er kommunikation, men på den anden side flyder over af dens betydning, der opstår ved sprogets grænse.”

Søren Ulrik Thomsen talte også om kirkerummets Andethed. Om, at kirkerummet er det sted, hvor vi forholder os til Gud, og derfor skal rummets særlige karakter respekteres. Hvis man bruger rummet til underholdning, som lige så godt kunne finde sted i menighedsrummet, nedslides rummets højtidelighed.

I den offentlige debat udtrykkes fra tid til anden et behov for at forny gudstjenesten, og biskopperne begyndte i 2016 et udredningsarbejde i forhold til gudstjenestens faste form, liturgien. Søren Ulrik Thomsens reaktion på dette udredningsarbejde er

”hold på formerne!” og det blev også hans udgangsreplik til det meget velbesøgte arrangement.

Artiklen er med tilladelse fra Søren Ulrik Thomsen baseret på Søren Ulrik Thomsens essay ”Pro Ecclesia”, som findes i ”Samlede Thomsen”, 2014, Gyldendal samt et interview af Lise Kabell Sjøgaard i Kristeligt Dagblad, 23.20.2020

Søren Ulrik Thomsen

Pressefoto: Dirk Skiba Fotografie 2018

**Jungshoved kirke inviterer til
Sankthansaften 23.juni**

kl. 20.00 gudstjeneste
/provst Jesper Larsen Svendsen

kl. 20.45-21.30 café
kaffe og kage

kl. 21.30 bålet tændes
sang og musik

Kirke og menighedsråd

Sognetur til Nyord

Lørdag den 16. september 2023

Vi sejler fra Jungshoved Kirkehavn, med postbåden Røret til Nyord

Afgang kl. 9.00! Afhængigt af antal tilmeldte sejles der flere afgang eller med anden

båd. Frøen kører for dem, der ikke kan lide at sejle!

Tilmelding til turen senest den 1.9 på mail:

bent10101950@gmail.com eller sms på 2480 0832, oplys antal (børn med alders angivelse), navn og tlf.nr.

Der gives besked om transport ca. en uge før!

Pris for tur/retur: Voksne 125 kr., børn (6-14 år) 75 kr. og børn under 6 år gratis!

Hvad får I: Sejlturen, andagt i Nyord kirke, pølser og snobrød på naturcenter Hyldevang, kaffe og kage i Noorbohandelen på Nyord, samt hygge, sang og musik!

Hjemkomst ca. 16.30

Velkommen, Jungshoved menighedsråd

Sogneudflugt 30. september 2023 til Nordvestsjælland

Afgang Jungshoved kirke 8.30 og Allerslev kirke 8.45. Forventet hjemkomst 20.30.

Pris for deltagelse 325 kr. pr. person. Med i prisen er busturen, formiddagskaffe, frokost i form af sandwich, eftermiddagskaffe og aftensmad.

Tilmelding nødvendig på mail bent10101950@gmail.com eller sms til 2480 0832, med angivelse af navn og antal.

Betaling for turen bedes foretaget til bank

reg.nr. 0047Konto

4470002323 senest 15. september 2023, angiv venligst navn.

Kirke og menighedsråd

Den 10. maj på en smuk sommeraften sang Jungshoved Kirke Mandskor en dejlig aften igang med korleder og organist Jonathan Ugilt Holten.

Praktiske oplysninger

Fødsel: Jordmoderen sender automatisk besked om en fødsel til sognepræsten, som registrerer fødslen og moderen får besked i sin e-Boks. Er moderen gift, registreres manden samtidig som faderen. Er forældrene ikke gift, skal faderen via borger.dk afgive en omsorgs- og ansvarserklæring. Den skal sendes til sognepræsten på en af tre måder: Digitalt udfyldt via MitID på borger.dk senest 28 dage efter fødslen. På papirblanket senest 28 dage efter fødslen. Blanketten kan printes ud på borger.dk Efter afgørelse fra Familierethuset, som er godkendt før barnets fødsel

Dåb / navngivning: Et barn skal have et navn senest 6 måneder efter fødslen enten ved dåb i kirken eller ved navngivning. Ønsker man barnet døbt, henvender man sig til den præst i hvis sogn, man ønsker sit barn døbt. Ved en dåb skal der være en gudmor eller gudfar samt mindst to faddere. Forældrene må gerne være skrevet op som faddere. Ønsker man ikke sit barn navngivet ved dåb, skal man via borger.dk indtaste det ønskede fulde navn for sit barn. Herefter indføres navnet i kirkebog og folkeregister, og man får besked i sin e-Boks.

Dåbsattest:

Kan rekvireres hos den nærmeste sognepræst eller kordegnkontor uanset hvor man er døbt.

Dødsfald:

Besked om dødsfald retter man til sognepræsten, eventuelt via en bedemand. Bisættelse eller begravelse aftaler man med sognepræsten. Ønskes afdødes aske spredt over åbent hav, er reglen, at dette kun kan imødekommes, når der foreligger en underskrevet erklæring fra afdøde eller en tro-og loveerklæring fra nærmeste pårørende

Derudover henvises der til kirkens hjemmeside <https://www.jungshovedkirke.dk>

Dåb

Konfirmation

Bryllup

Begravelse

Praktiske oplysninger

Kontakt:

Sognepræst (kirkebogsfører)

Torben Møllensch, Rekkendevej 39, Allerslev, 4720 Præstø

Tlf. 55 99 60 17 Mail: torm@km.dk

Træffetid alle dage efter aftale

Mandag er præstens fridag

Graver

Poul Hansen, Hovmarken 4, 4720 Præstø

Tlf. 51 14 28 80 Mail: jungshovedkirke@gmail.com

Mandag er graverens fridag

Formand for menighedsrådet

Kirsten Thomsen, Stavreby Strandvej 26, 4720 Præstø

Tlf. 41 41 43 75 Mail: kirstenthomsen1@outlook.dk

Kirkevæрге

Bent Pedersen, Jungshovedvej 65 B, 4720 Præstø

Tlf. 24 80 08 32 Mail: bent10101950@gmail.com

Derudover henvises der til kirkens hjemmeside <https://www.jungshovedkirke.dk>

Kirkebil:

Kirke bilen kører til alle højmesser, dvs. gudstjenester kl. 10.30. Er der kun én gudstjeneste i pastoratet (Allerslev og Jungshoved sogne), kører kirke bilen til denne uanset tidspunkt.

Delebusen "Frøen" kører til gudstjenesterne kl.10.30 i Jungshoved Kirke for dem, som ønsker det. Tilmelding er nødvendig på tlf.: 24 80 08 32, gerne på sms, senest på dagen inden kl. 09. Afgang fra hjemmet ca. 9.45, og tilbagekørsel ca. 12.15 (efter kaffen). Pris for kørslen: 0 kr.

Kirke bilen kan også bestilles til alle kirkelige arrangementer i Allerslev Præstegård og Jungshoved Rejsestald. Det koster 5 kr. at benytte kirke bilen, der kører fra begge sogne og fra Præstø. Man skal tilmelde sig dagen før inden kl. 12 hos Dan Taxi, Vordingborg, 70 25 25 25 eller 88 70 06 40.

Gudstjenester juni-september 2023

Dato	Søndag	Jungshoved	Allerslev
4. juni	Trinitatis	Ingen	10.30
11. juni	1. s. ef. Trinitatis	9.00 HJK	Ingen
18. juni	2. s. ef. Trinitatis	9.00	10.30
23. juni	Skt. Hans	20.00 Provst Jesper Lar- sen Svendsen	
25. juni	3. s. ef. Trinitatis	Ingen	10.30
2. juli	4. s. ef. Trinitatis	10.30	9.00
9. juli	5. s. ef. Trinitatis	9.00 HJK	Ingen
16. juli	6. s. ef. Trinitatis	Ingen	10.30 HJK
23. juli	7. s. ef. Trinitatis	10.30	Ingen
30. juli	8. s. ef. Trinitatis	9.00	Ingen
6. aug.	9. s. ef. Trinitatis	10.30	Ugledige: 14.30
13. aug.	10. s. ef. Trinitatis	Ingen	9.00
20. aug.	11. s. ef. Trinitatis	10.30 Folkeparken, Jungshoved	Ingen
27. aug.	12. s. ef. Trinitatis	Ingen	9.00 HJK
3. sept.	13. s. ef. trinitatis	Ingen	Høstgudstjeneste 10.30
10. sept.	14. s. ef. trinitatis	Høstgudstjeneste 10.30	Ingen
17. sept.	15. s. ef. trinitatis	Ingen	9.00
24. sept.	16. s. ef. trinitatis	9.00 HJK	Ingen
HJK: sognepræst Hans Jørgen Kronsgaard			

JUNGSHOVED KALENDER JUNI TIL SEPTEMBER 2023

Lørdag	10. jun.	11.00-12.00. Folkeparken. Sjøv dansetime med. "Dansedillen" side 34-35
Lørdag	17. jun.	15.00-16.30. Folkeparken. Folkemusik og fællessang med "De Dysted Spillefolk," side 34-35
Fredag	23. jun.	20.00 Jungshoved kirke. Sankthansaften, side 64
Lørdag	8. jul.	19-20.30 Folkeparken. Syng sammen med Rie Koch. Side 34-35.
Søndag	6. aug.	13.00-16.00. Folkeparken. Krible-krable-dag for børn og voksne, side 34-35
Lørdag	12. aug	10.00-15.00. Folkeparken, Jungshoved folkemarked, side 34-35
Tordag	17. aug.	19.00-20.30. Folkeparken, Forrygende dans under Jungshoveds høje sommerhimmel, side 35 –35
Søndag	20. aug.	10.30 Folkeparken, Friluftsgudstjeneste , side 67
Lørdag	2. sept.	10.00-16.00. Jungshoved kirke, Travetur Jungshoved rundt, side 30
Lørdag	16. sept.	09.00. Jungshoved kirkehav. Sognetur til Nyord, side 63.
Lørdag	30. sept.	08:30 Jungshoved Kirke. Sogneudflugt til NV Sjælland, side 63

